

LÊ HỮU KHÓA

THƯƠNG LUẬN

*nhân ái, nhân tâm, nhân từ,
nhân đạo, nhân nghĩa*

—◆◆—
Thương người có phải thương thân?

Anthropol-Asie

CỔ LÊN CON

Cổ lên con, sắp đến quê rồi.
Ôm thật chặt để bố đi con nhé.
Chỉ hơn ngàn cây số nữa thôi...
... qua cầu là đất mẹ
Nếu xe máy không hư, 3 ngày nữa về nhà...
**

Cổ nghe con,
cổ
để vượt qua
Ừ, đói bụng, biết rồi, đừng khóc nữa
Ừ
bố hứa, về nhà cho uống sữa
Ừ
ngủ đi con...
sắp đến quê rồi...
**

Cho bố ngàn lần xin lỗi nhé con ơi
Đường xa lắm nếu không may gặp nạn
Bố xin lỗi nghe con
nếu
đêm nay xăng cạn...
Và con mưa ập đến bất ngờ...
**

Bố xin lỗi con nếu chẳng có ai chờ
Hay ai đó nhìn chúng ta... quay mặt.
Thì cứ ôm bố như hôm nay...
con ơi thật chặt
Đừng tủi nghe con, tội tệ nhất qua rồi.
**

Bố chỉ còn
nơi
duy nhất đó thôi.
Hoạn nạn không về quê thì biết đi đâu nữa?
Mạnh mẽ lên con bởi mỗi sau cánh cửa
Khép mở tùy tâm trắc ẩn lòng người
**

Cổ lên con, sắp đến quê rồi.

30. 7. 2021, Cua Đồng thương tặng.

*Tình thương có đồng cam cộng khổ từ
nhân từ tới nhân tâm, từ nhân đạo tới nhân nghĩa.*

*Tình thương có nằm gai nếm mật từ
nhân tri tới nhân trí, từ nhân lý tới nhân tình.*

*Tình thương có chia ngọt sẻ bùi từ
nhân bản tới nhân vị, từ nhân quyền tới nhân hậu.*

*Tình thương biết vượt suối trèo đèo
Lúc ẵm, lúc bế, lúc bồng, lúc cõng nhân phẩm*

*Tình thương còn biết ẵm, bế, bồng, cõng nhân ái để
nhân loại không bao giờ là nhân thế của những kẻ
thất nhân!*

*Một thương tiếng vịt kêu chiều...
Mười thương...
Trăm thương...
Ngàn thương...*

*Thương đồng loại thặng trăm trong đại dịch
Thương đồng bào trăm luân trong cúm Tàu
Thương Sài Gòn bị phong tỏa
nhưng vẫn trọn tình nghĩa «o đồng».*

***Tặng các chủ thể thiện nguyện của Việt tộc
luôn đồng hành cùng Việt tộc đang phải
gánh chịu bao nỗi khổ niềm đau...***

MỤC

*Nhận thương
Căng thương
Chia thương*

*Tình thương
và tình người*

*Tình thương
và nỗi đau*

*Tình thương
và nhân kiếp*

*Tình thương
và thiện nguyện*

*Thương người
có phải thương thân?*

Nhập thương

Chúng ta sẽ đi tìm *tình yêu* trong *Thương luận* này qua không gian của kẻ biết yêu, có đam mê, ham muốn, có luôn cả mong cầu, chờ đợi, thậm chí có cả dầy vò, đầy đoạ của kẻ biết yêu trước sự thờ ơ, lãnh đạm của kẻ không biết người khác đang yêu mình. Nên những kẻ không biết yêu vì vô minh trước tình yêu, vô tri trước người đang yêu mình thì không có chỗ đứng, chỗ ngồi, chỗ nằm trong *Thương luận* này. Mà muốn đứng vững, ngồi bền, nằm lâu trong không gian tình yêu, còn phải biết một động từ linh nghiệm của tình yêu xí xóa: *Yêu nhau chín bỏ làm mười*.

Chúng ta sẽ đi tìm *tình thương* trong *Thương luận* này qua không gian bao dung, rộng lượng; rộng hơn nữa qua không gian của khoan dung, vị tha; xa hơn nữa qua không gian của dân thân, hy sinh trước nỗi khổ niềm đau của các nạn nhân trước bất công, trước bạo quyền. Nhưng những kẻ vô giác vì không có cảm giác trước họa cảnh của đồng loại, những kẻ vô cảm vì không có cảm xúc trước hoạn cảnh của đồng bào, những kẻ vô tâm vì không có tâm cảm giác trước tâm cảnh bi cực của tha nhân vẫn được mời vào không gian tình thương của *Thương luận* này, nếu bắt đầu biết cảm nhận: *Thương người như thể thương thân*.

Chúng ta sẽ đi tìm *tình nghĩa* trong *Thương luận* này qua không gian bằng thử thách thời gian giữa nhân thế: *Đường dài ngựa chạy biệt tăm/ Người thương có nghĩa mấy năm cũng chờ*. Chúng ta sẽ đi tìm *tình nghĩa* trong *Thương luận* này qua không gian bằng thăng trầm đạo lý trước nhân tình: *Nắng ba năm ta không bỏ bạn/ Mưa một ngày bạn đã bỏ ta*. Chúng ta sẽ đi tìm *tình nghĩa* trong *Thương luận* này qua không gian qua trầm luân đạo đức của nhân sinh: *Thức khuya mới biết lòng người có nhân*. Từ đó chúng ta có bình tĩnh trước thử thách, tỉnh táo trước thăng trầm, sáng suốt trước trầm luân vì *tình nghĩa* giúp chúng ta nhận ra: *Sống có nhân mười phần chẳng khó! mà các bạn muốn đọc là Sống có nhân mười phần chẳng khôn!* thì càng hay.

**XUẤT HIỆN TỦ LẠNH CỘNG ĐỒNG CHO BÀ
CON SÀI GÒN: “BẠN THIẾU CỨ LẤY TỰ
NHIÊN, NẾU DƯ HÃY GÓP CHÚT NHÉ!”**

Căng thương

Thương luận là kết quả không đoán trước được của các nghiên cứu, khảo sát, điều tra, điền dã từ 2005 tới 2021 về các thảm nạn của Việt Nam hiện nay qua đường đi nẻo về của các chuyên ngành: *chính trị học luận thức, dân tộc học văn hóa, nhân học giáo lý, sử học so sánh, kinh tế học thực cảnh, ngôn ngữ học lý luận, tâm lý học xã hội, tri thức học môi trường, triết học đạo đức, xã hội học nhận thức*. Và *Thương luận* được dẫn dắt bởi chủ đề về *tình thương*, qua 10 công trình thực nghiệm dựa trên 10 điều tra thực địa, nơi mà hiện tượng luận trực quan của *tai nghe mắt thấy*, được song hành cùng hiện tượng học lý trí có *cân, đo, đong, đếm* từ định lượng tới định chất, đó là 10 công trình:

**Lương luận (lương tri tù nhân lương tâm)*

**Oan luận (dân oan bị cướp đất)*

**Sinh luận (ô nhiễm môi sinh)*

**Bụi luận (trẻ bụi đời)*

**Thảm luận (thảm cảnh vô gia cư)*

**Họa luận (thảm nạn bệnh viện)*

**Lão luận (người già không nhà)*

**Nhi luận (bóc lột lao động trẻ em)*

**Cư luận (các khu nhà ổ chuột)*

**Xã luận (các thảm họa xã hội).*

Tình thương thường xuyên xuất hiện qua 10 công trình này, *tình thương* trực diện trước cái *thâm, độc, ác, hiểm*, ngay trong chế độ *bạo quyền độc đảng toàn trị* của ĐCSVN-Đảng cộng sản Việt Nam. Tại đây, *tình thương* được phân tích và giải thích qua phương pháp luận, khoa học luận, lý thuyết luận của khoa học xã hội và nhân văn, để đi vào nội chất, nội tâm, nội lực của *tình thương* ngay trong diễn biến đại dịch cúm Tào 2020-2021.

Tình thương đã xuất hiện rất quang minh chính đại ngay sào huyết liên minh giữa những tà quyền sau: *công an trị, tham nhũng trị, tuyên truyền trị, ngu dân trị, thanh trừng trị, trọc phú trị, côn đồ trị, gian lận trị...* nơi mà cách ly, phong tỏa, giãn cách không ngăn được hành tác của *tình thương*. *Thương luận* muốn nhập nội vào không gian của *tình thương* để thấy cho thấu là *tình thương* đi xa hơn vị tha, đi sâu hơn rộng lượng, đi cao hơn khoan dung... *Tình thương* vừa sắc nhọn trong nhân sinh quan, vừa mênh mông trong thế giới quan, nên *tình thương* đi trên lưng bạo quyền, trên vai tà quyền, trên đầu quỷ quyền.

Chia thương?

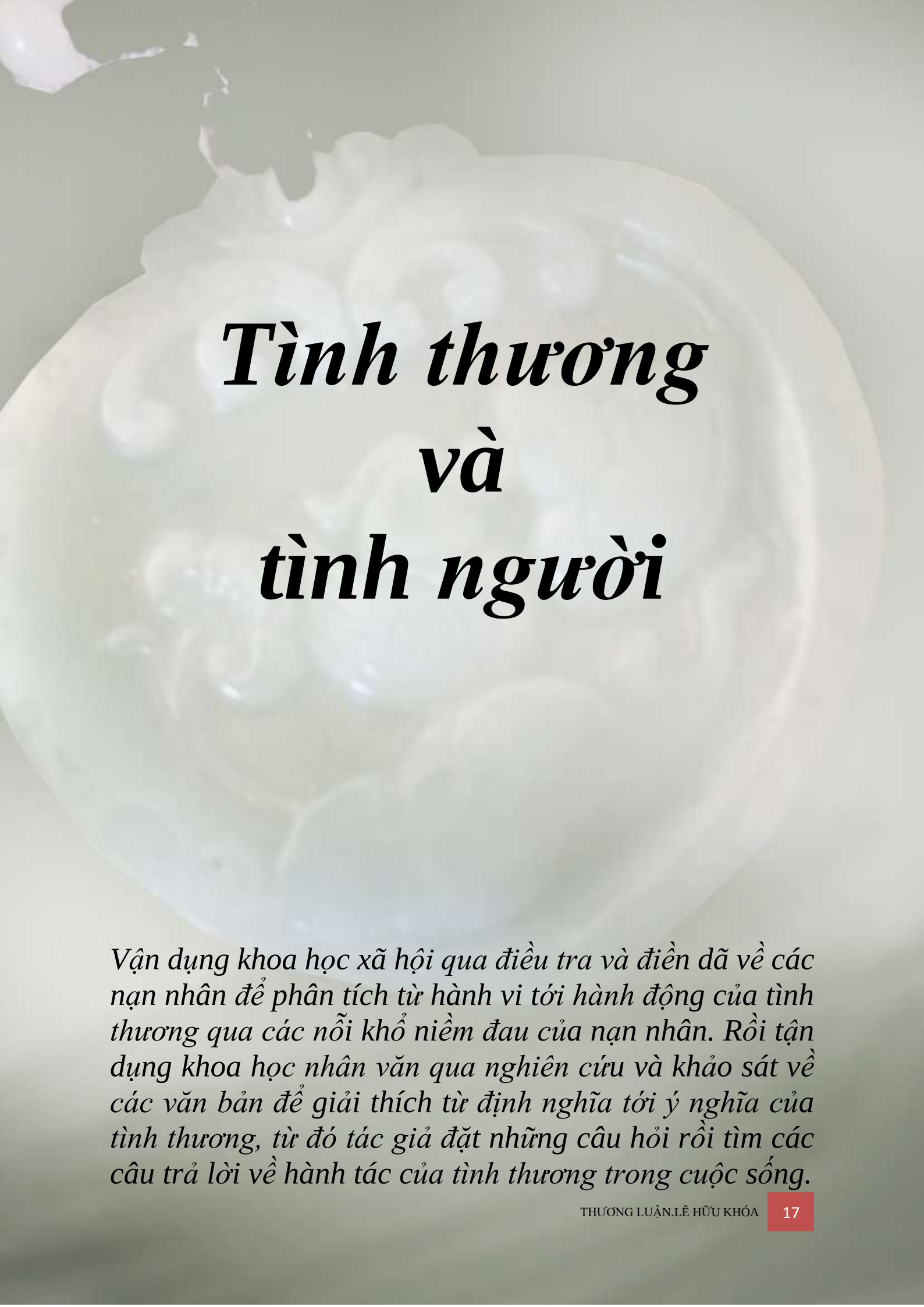
Khoa học xã hội có dân tộc học, nhân học, xã hội học là những chuyên ngành của điều tra và điền dã ngay trên thực địa, có dữ kiện tại chỗ nội kết với chứng cứ tại nơi. *Khoa học nhân văn* có ngôn ngữ học, triết học, văn học là những chuyên ngành của khảo sát và nghiên cứu ngay trên văn bản. Nhưng cả hai, *khoa học xã hội* và *khoa học nhân văn* vẫn ngày ngày qua lại thương xuyên làm nên khoa học xã hội và nhân văn của phối hợp rồi tổng hợp tất cả điều tra, điền dã, khảo sát và nghiên cứu làm nên học thuật của một hệ thống tri thức mang nội chất khoa học.

Khoa học xã hội của *Thương luận* này, bắt đầu bằng điều tra, điền dã về hành vi và hành động của tình thương trên năm chủ đề: *những trẻ em trong túng quần, những người già bị bỏ rơi, những người tàn tật tự mưu sinh, những người chuyển giới trước các định kiến xã hội, những cô gái ăn sương cô lẻ trước cuộc sống.*

Khoa học nhân văn của *Thương luận* này, xây dựng khảo sát và nghiên cứu chung quanh chủ đề *tình thương* ngay trên định nghĩa của *tình thương* để được đi xa và rộng về ý nghĩa của *tình thương*, để được đi sâu và cao về nhân nghĩa của *tình thương*. Cùng lúc đặt ra các nghi vấn, các thắc mắc, các câu hỏi về các giới hạn ngay trong ngôn ngữ của *tình thương*, cụ thể là làm sao ta hiểu đủ, hiểu hết, hiểu trọn niềm đau thể xác, nỗi khổ tinh thần của các nạn nhân đã bị đày đoạ, tra tấn, hãm hiếp... Nếu không hiểu đủ, hiểu hết, hiểu trọn niềm đau thể xác, nỗi khổ tinh thần thì làm sao ta có thể chia sẻ được.

Nếu ngôn ngữ cùng hành vi chỉ có thể *an ủi* mà không *chia sẻ* -đến thân đến phận- của nạn nhân được thì giữa tình thương và niềm đau thể xác, nỗi khổ tinh thần vẫn còn một khoảng cách. Mà khoảng cách này là gì? Khoảng cách này đóng vai trò gì ngay trong *nhân vị, nhân bản* làm nên *nhân quyền* rồi *nhân phẩm* của nạn nhân? Và chức năng của kẻ *an ủi* nhưng không *chia sẻ* niềm đau thể xác, nỗi khổ tinh thần của nạn nhân, thì hiệu quả của *nhân từ, nhân tâm* làm nên *nhân lý* rồi *nhân tính* kẻ này sẽ ra sao?

Tình thương và tình người

Vận dụng khoa học xã hội qua điều tra và điền dã về các nạn nhân để phân tích từ hành vi tới hành động của tình thương qua các nỗi khổ niềm đau của nạn nhân. Rồi tận dụng khoa học nhân văn qua nghiên cứu và khảo sát về các văn bản để giải thích từ định nghĩa tới ý nghĩa của tình thương, từ đó tác giả đặt những câu hỏi rồi tìm các câu trả lời về hành tác của tình thương trong cuộc sống.

Tình thương là gì?

Tình thương là gì? Bước đi thứ nhất của tình thương trong cuộc sống là một *tình cảm tích cực* muốn thấy để thấu, muốn hiểu để thương các nỗi khổ niềm đau của tha nhân chung quanh ta, đang là nạn nhân của một hay nhiều cội nguồn bất hạnh tới từ nhiều rễ gốc nhân sinh khác nhau.

Tình thương là gì? Bước đi thứ nhì của tình thương, từ tình cảm giờ đã thành *cảm xúc tiếp cận* với đau cái đau của tha nhân, và chấp nhận từ thông tin tới truyền thông về cái đau này, để nó không còn làm một cái đau trong cô lẻ, để nạn nhân của cái đau không bị chết đuối, chết chìm ngay trong nỗi khổ niềm đau của mình.

Tình thương là gì? Bước đi thứ ba của tình thương là đi xa hơn sự thông hiểu về nỗi đau của tha nhân, mà kẻ thương người còn muốn chia sẻ với tha nhân nỗi đau này, từ cảm xúc giờ đã thành *hành vi cận kề* với nạn nhân để: giúp đỡ, hỗ trợ, cứu nguy, đưa tha nhân ra khỏi họa nạn, dắt tha nhân xa chốn hoạn nạn.

Tình thương là gì? Bước đi thứ tư của tình thương, khi đã vượt qua sự thông hiểu về nỗi đau của tha nhân, tình thương chuyển hóa sự thông hiểu thành *hành động dẫn thân* để cứu người, tình thương xác chứng cho nhân từ lẫn nhân tâm sự hiện hữu của tình thương: «*thương người như thể thương thân*».

Tình thương là gì? Bước đi thứ năm của tình thương, chính là lực liên kết giữa *tình cảm tích cực-cảm xúc tiếp cận- hành vi cận kề- hành động dẫn thân* làm nên một *tổng lực nhân từ* của cá nhân. Từ đó, cá nhân có thể trở lại với lương tâm, trở về với lương tri của chính mình, để tự xem-xét-xử nội chất tình cảm của mình. Và khi cá nhân này nhận ra nhân tâm làm nên nhân tính của mình chính là tình thương; vì tình thương hoàn toàn nghịch hướng với thờ ơ trong vô cảm, hoàn toàn trái chiều với lãnh đạm trong vô giác.

Tình thương là gì? Bước đi thứ sáu của tình thương là dứt khoát xua đi nhân họa trong «*ai chết mặc ai*», để đi tới nhân lý được chế tác từ nhân ái biết «*đồng hội đồng thuyền*». Nơi mà nhân bản của cá nhân có tình thương và nhân vị của nạn nhân đang trong hoạn nạn, sẽ được hội tụ trong ý nghĩa lẫn định nghĩa về nhân phẩm trong nhân sinh.

Tình thương làm gì?

Tình thương làm gì? Hành tác thứ nhất của tình thương là câu hỏi ta phải làm gì trước nỗi khổ niềm đau của tha nhân, đang là nạn nhân trong ngõ cụt, chưa có lối ra, không thấy lối thoát.

Tình thương làm gì? Hành tác thứ nhì của tình thương là phản ứng giờ đã thành phản xạ khi nhận ra là nạn nhân đang đuối, chìm, rơi, gục trong nỗi khổ niềm đau, thì phản ứng cứu vớt rồi phản xạ an ủi sẽ xuất hiện.

Tình thương làm gì? Hành tác thứ ba của tình thương vận dụng kết quả của phản ứng cứu vớt, của phản xạ an ủi để thực hiện lực liên kết của nhân tâm là: đoàn kết và tương trợ.

Tình thương làm gì? Hành tác thứ tư của tình thương là sự chuyển hóa qua hành động *cứu khổ để cứu nguy*, xa hơn nữa *cứu người để cứu đời*, cùng nhau vượt thoát họa nạn để vượt thắng hoạn nạn.

Tình thương làm gì? Hành tác thứ năm của tình thương là tận dụng vị tha, khoan dung, rộng lượng để tạo ra năng lượng cho tình thương, từ đó dịu, dặt, đưa nạn nhân ra khỏi gốc, rễ, cội, nguồn của khổ đau.

Tình thương làm gì? Hành tác thứ sáu của tình thương là làm rộng chính tình thương, không chỉ để bảo vệ người, mà bảo vệ mọi sự sống, từ động vật đến thực vật, bảo trì luôn từ môi trường tới môi sinh.

Tình thương làm gì? Hành tác thứ bảy của tình thương là bảo vệ để bảo trì mọi sự sống, từ sơ sinh chưa có hình dạng trưởng thành tới mọi hữu sinh dù đang mang bệnh tật, khuyết tật. Nâng niu mọi sự sống để xua đi mọi ác tâm diệt, hủy, giết, hại đang tạo ra cái chết.

Tình thương làm gì? Hành tác thứ tám của tình thương là phát huy tri thức của tình thương để bảo hành nhận thức của tình thương, nơi mà sự khoan dung, rộng lượng, vị tha sẽ tạo được một không gian «*trong ấm ngoài êm*».

Tình thương làm gì? Hành tác thứ chín của tình thương là tính đa lực của tình thương, nơi mà «*trong ấm ngoài êm*», có nền của «*bầu Ơi thương lấy bí cùng*», có tường của «*một con ngựa đau, cả tàu bỏ cỏ*»; có mái của «*miếng khi đói bằng gói khi no*».

**Người bán vé số
dạo có thể thu
nhập lên đến
trăm triệu/tháng!**

Tình thương ở đâu?

Nơi nào có đau khổ được thấy rồi được thấu, tình thương sẽ xuất hiện với những con người có:

- *Tâm cảm*, nơi mà cảm xúc trực tiếp đánh thức tình cảm giữa người và người, có cái tôi biết xúc cảm trước nỗi khổ niềm đau của tha nhân đang là nạn nhân. Đặt mình vào hoàn cảnh của nạn nhân để hiểu bằng cảm xúc giờ đã thành cảm động làm nên sự thông cảm của cái ta, vừa có cái tôi cảm xúc, vừa có tha nhân là nạn nhân.
- *Tâm giao*, nơi mà sự cảm thông trước nỗi khổ niềm đau của nạn nhân sẽ tạo được sự gần gũi giữa hai nhân sinh, có sự thông cảm làm nền để đi tới tâm giao trong đối thoại, có sẻ chia những nỗi niềm, giờ đã được tâm sự nơi tâm cảm đã tới được thông hiểu.
- *Tâm cầu*, nơi mà sự mong cầu nhập nội thành nguyện cầu để làm vơi nỗi khổ niềm đau của nạn nhân, mong cầu cho đau khổ được xóa đi, nguyện cầu cho niềm đau được đẩy lùi. Lúc thì tôn giáo xuất hiện trong nguyện cầu, lúc thì mong cầu tự nó là ý nguyện hay, đẹp, tốt, lành tới thẳng từ ý lực của tình thương.

Ý lực của tình thương thể hiện như thế nào? Trước hết hãy phân biệt nội nghĩa của tâm cảm và ý lực của tình thương, bằng chính các kết quả mới nhất của khoa học tri thức, thần kinh học, não bộ học đã nhận ra sự khác biệt rất rõ nét giữa *tâm cảm* và *tình thương*. Tâm cảm khi cảm thông được nỗi đau của nạn nhân để khi khám phá ra là kẻ lúc ban đầu có tâm cảm, nhưng càng về sau thì càng không chịu đựng nổi về sự thực tàn nhẫn của nỗi đau, nên sẽ bỏ cuộc, rồi bỏ rơi nạn nhân. Tình thương thì ngược lại xuất hiện trước nạn nhân để cứu vớt, để cứu độ, từ đoàn kết tới tương trợ, không có chuyện bỏ rơi nạn nhân, với một ý lực cứu độ người, như cứu chính nhân phẩm của mình, của nhân loại. Tại đây, tình thương luôn mang theo nó:

- *Niềm tin*, cứu độ người như cứu chính mình, một niềm tin đi trên lưng cái ác, nên nó đi trên cao mọi cái ích kỷ, để tin những điều hay, đẹp, tốt, lành khi cứu người, như cứu đời.
- *Lòng tin*, trong một nhân thể ngày càng bớt khổ đau, tình thương đi trên vai những điều *xấu, tồi, tục, dơ* đang lấy cái ác để diệt cái nhân, vớt người hoạn nạn cho nhân thể bớt khổ.

Tình thương đi đâu?

Tình thương đi tới những nơi đang có những nỗi khổ niềm đau, nơi có các bi cảnh, các họa cảnh, các nạn cảnh, các thảm cảnh:

- Khi *tâm cảm* phải đối diện với mật độ, với cường độ của nỗi khổ niềm đau của nạn nhân cho tới lúc chính nó cảm thấy không chịu nổi những đau khổ này, thì nó bỏ đi, rồi bỏ cuộc. *Tình thương* thì ngược lại khi nó phải đối diện với mật độ, với cường độ của nỗi khổ niềm đau của nạn nhân, thì nó tìm mọi cách để làm vơi đi sự hiện hữu của khổ đau đang dày dụa tha nhân.
- Khi *tâm cảm* nhập nội vào đau khổ để chịu đựng, nhận lãnh đau khổ rồi có thể bỏ cuộc trước bi cảnh, họa cảnh, nạn cảnh, thảm cảnh của nạn nhân. Thì ngược lại, *tình thương* mang tới không những *niềm tin*, *lòng tin*, *cối tin* mà cả *niềm vui*. Nơi mà niềm vui đã đi bước đầu tiên đã đưa nạn nhân về đời sống bình thường, rồi đi thêm bước thứ hai là tạo những điều kiện mới để nạn nhân biết *sống vui để biết vui sống*.
- Khi *tâm cảm* nhập nội vào đau khổ để đi sâu rồi vào sâu bi cảnh, họa cảnh, nạn cảnh, thảm cảnh của nạn nhân mà chết đứng, chết điếng ngay trong các họa cảnh này mà không thấy lối ra, thì *tình thương* có lối đi của mình triết nhân từ, của mình luận nhân tâm. Vì *tình thương* không bị rơi vào ngõ cụt của thất vọng, không bị sa lầy vào tuyệt vọng, vì *tình thương* biết đi trại đại lộ.

Như vậy đường đi nẻo về của *tình thương* là loại đại lộ nào? Khi ta thấy được tình thương có những bước đi đầu tiên là: *tâm cảnh*, *tâm giao*, *tâm cầu*, rồi bước đi thứ hai của nó là *niềm tin*, *lòng tin*, *cối tin*; thì ta sẽ thấu được bước đi thứ ba của nó là:

- *Thuần lý trong lý trí*, biết lấy tình thương không những để xóa đi đau khổ, mà còn để xóa luôn hận thù, oan cừ, trả thù... cùng nhau làm vơi đau khổ bằng cách ngăn bạo lực, chặn bạo hành, xã bạo quyền.
- *Chỉnh lý trong trí tuệ*, biết xóa hận thù, oan cừ, trả thù mà xa hơn nữa là biết nuôi dưỡng lại lòng rộng lượng, giáo dưỡng lại khoan dung, để cầm lại giáo lý của vị tha.
- *Hợp lý của tuệ giác*, có minh triết của nhân từ trong nhân tính, nhân tâm trong nhân lý, để nhân nghĩa xuất hiện trên đường dài của nhân phẩm.

Tình thương tới đâu?

Cụ thể là tình thương dẫn dắt nạn nhân tới đâu sau khi làm vơi đi hoặc xóa đi nỗi khổ niềm đau của nạn nhân? Tình thương đưa kẻ gặp hoạn nạn về lại cõi đời có nhân tính song hành cùng nhân vị, có nhân bản song đôi cùng nhân tâm, trở về cõi sống để nhận diện:

**Tình thương là không gian cùng thời gian để tạo ra các điều kiện của hạnh phúc, và bảo vệ hạnh phúc đó làm quan hệ hay, đẹp, tốt, lành giữa người với người.*

**Tình thương còn là ranh giới rành mạch giữa hạnh phúc và khổ đau, giữa thái hòa và bạo lực, khi chọn hạnh phúc để xa lánh khổ đau, thì phải dứt khoát đoạn tuyệt với bạo lực, bạo động, bạo hành, bạo quyền.*

Tình thương khi dẫn dắt nạn nhân xa rời xóa đi nỗi khổ niềm đau, thì chính tình thương sẽ tự có hai nhận thức:

**Thứ nhất là sự tôn trọng nạn nhân* làm nên hùng lực bảo vệ nạn nhân trong cơn khốn khó, tại đây tình thương chính là sự thông minh đôi, mang thông minh của mình để xóa đi nỗi khổ niềm đau của nạn nhân, cùng lúc học hỏi tha nhân, học tập tha nhân để thấy cho thấu mọi nguyên nhân đã tạo ra khổ đau trong nhân sinh.

**Thứ nhì là sự tôn trọng tha nhân*, từ khi có được sự tôn trọng nạn nhân, tại đây tình thương lại có được sự thông minh đôi mới, với nhận thức thứ nhất là về sự ích kỷ, lòng vụ lợi, tính tự tôn chỉ là loại nhân vị thấp, tối, tục, dỏ. Và nhận thức thứ hai là quan hệ xã hội sẽ là đoàn kết xã hội, sinh hoạt xã hội sẽ thành tương trợ xã hội, một thông minh đôi mà không ai bỏ rơi ai, không ai đẩy đổ ai, không ai là nguồn cơn đau khổ của ai.

Tình thương khi dìu dắt nạn nhân đi thật xa trong nhân loại để khám phá nhân gian bằng nhân đạo, nhân thế bằng nhân tâm, nhân loại bằng nhân từ qua hai không gian cao, sâu, xa, rộng:

**Tình thương không phân biệt sắc tộc, văn hóa, quốc gia, châu lục, nơi mà màu da, tiếng nói, địa lý không là trở lực, không là chướng ngại vật.*

**Tình thương không biên giới*, nơi mà lãnh thổ, biên giới, chế độ, chính quyền không ngăn, không chặn được tình thương giữa người với người, giữa đồng loại với nhau.

Kẻ nào tìm cách đóng cửa, đóng khung, đóng chuồng bằng những định nghĩa chật hẹp về tình thương, kẻ đó rất đáng ngờ! Người nào.

Tình thương về đâu?

Nơi tới và chốn về của tình thương chính là nơi chốn đang diễn ra nỗi khổ niềm đau trên thể xác và tinh thần của nạn nhân:

* Khi tôi đi đến đã về thiếu nhi mồ côi, thiếu niên bụi đời, thì có một em bé tới *«xin được ăn, vì cháu đói quá»*, phản xạ của tôi là gọi cho cháu một đĩa cơm tấm, rồi nói nhỏ: *«Cháu ăn cho ngon miệng đi»*, mọi chuyện xảy ra không quá năm phút. Cạnh đó, một cô sinh viên làm thiện nguyện, mời một bác lớn tuổi dùng bữa cơm từ thiện, mở bọc cơm, vừa mời: *«Cơm còn nóng, bác ăn cho nóng đi»*, vừa giúp bác này ăn, chuyện này xảy ra không quá ba phút. Tình thương tới ngay trong đường hầm tối tăm của đói khát, như một tia sáng làm nên tin sáng, cùng lúc xua cái tối tăm đi ra khỏi đường hầm, nơi mà nạn nhân không còn lẻ loi trong bóng tối.

* Khi tôi đi điều tra thực địa về các người tàn tật trong các thành phố, có lần tôi hỏi sâu vào hoàn cảnh, càng hỏi thì càng thấy phải giúp ngay, và không cần suy nghĩ nhiều. Giúp gì? Tôi tặng tiền và mời cơm trưa, tôi tưởng như vậy là đủ, nhưng chỉ nửa giờ sau, thì có một chủ thể thiện nguyện xuất hiện, miệng cười và hành vi thoải mái nhìn người tàn tật và nói an nhiên trong thanh thản: *«Bà*

ăn xong đi, rồi con chở bà về nhà». Người tàn tật như gặp vị cứu tinh, và vị cứu tinh chính là ánh sáng che chở nạn nhân, rộng hơn nữa ánh sáng di động tỏa rộng ra phố xá, cho tới tận nẻo về của nạn nhân. Nơi mà nạn nhân nhận được tự do đi lại, chuyện di chuyển không còn là nỗi lo đè nặng lên thân xác, vì giờ được chuyên chở bởi tình thương.

* Những năm sau 1975, cụ thể là từ 1984 tới 1987, tôi tới chào và tới thăm những văn nghệ sĩ miền Nam mới thập tử nhất sinh khi vừa rời các trại cải tạo, cũng những năm tháng đó, tôi cũng tới chào và tới thăm những văn nghệ sĩ miền Bắc cũng thập tử nhất sinh sau vụ Nhân Văn Giai Phẩm. Tôi tới chào, thăm với quà, với tiền, với thuốc tây, các đàn anh văn nghệ sĩ Nam Bắc này, có nhắc tôi bằng những câu: *«Tới thăm nhau là quý rồi»*, *«Không quên nhau là mừng lắm rồi»*, *«Không bỏ mặc nhau là hay quá rồi»*. Tình thương qua tình bạn, tình người có ngữ văn, ngữ vựng, ngữ từ.

Tình thương trao gì?

Hình như nội công làm nên bản lĩnh, rồi bản lĩnh làm ra tầm vóc của tình thương, nơi mà tình thương có đủ nội lực chuyển *nỗi đau riêng* của nạn nhân thành *niềm đau chung* của tập thể, của cộng đồng, của dân tộc, của nhân loại. Khi tình thương chính là động tác đầu tiên để bồng, bế, cõng, dìu nạn nhân ra khỏi các bi cảnh, các họa cảnh, các nạn cảnh, các thảm cảnh. Vì nếu tình thương không xuất hiện thì một trẻ mồ côi phải sống trong bóng tối của tủ nhục, một thiếu niên bụi đời phải sống trong các đường hầm của mặc cảm, một người già vô gia cư phải sống trong các ngõ hẻm tối tăm, một người tàn tật phải sống cúi đầu, sát đất mà không ngẩng lên nhìn ánh sáng. Vì nếu tình thương không thể hiện thì bóng tối của tủ nhục, đường hầm của mặc cảm, ngõ hẻm tối tăm, cúi đầu sát đất sẽ dần dà trở thành nhân kiếp của các nạn nhân. Thiếu vắng tình thương cái riêng phải chui rúc trong cái tôi, trống vắng tình thương cái riêng phải chịu nhân kiếp tàn lụi trong cái sâu thẳm, không lối ra, chẳng lối thoát.

Nỗi đau riêng thì tối tăm, *niềm đau chung* tự nó sáng lên với tình người qua hành tác của *Thương người như thể thương thân; Bầu ơi thương lấy bí cùng; Miếng khi đói bằng gói khi no; Một con ngựa đau cả tàu bỏ cỏ...* Ở đây, nền tình thương đã là chỗ dựa cho tường mái của đoạn kết và tương trợ. Khi *nỗi đau riêng* được trao, tặng, nhận những hành tác cụ thể trên, thì *nỗi đau riêng* này không chìm được nạn nhân trong cô lẻ của bóng tối, trong cô đơn của đường hầm. Khi biến *nỗi đau riêng* thành *niềm đau chung* thì tình thương đã trùm phủ lên mọi rách nát, đã bao che được mọi đói khát, đã căng đầy tình người lên ngay cái đau thể xác, cái khổ tinh thần của nạn nhân.

Tình thương trao tới tình người nhiều tín hiệu để con người cùng nhau bảo vệ nhân bản, bảo hành nhân vị, bảo bọc nhân phẩm của chính mình. Không ai muốn tự đày đọa mình trong khổ đau, mà khổ đau chỉ xuất hiện với bất công và bạo lực, đi kèm theo nghèo đói, bệnh tật... Trông người rồi nghĩ tới ta, hôm nay người này là nạn nhân, ngày mai có thể là ta, nhân kiếp mong manh trước bất công, nhân gian bị bạo lực đe dọa, nhân thể ngày ngày bị xua vào nghèo đói, bệnh tật... Tình thương trao cho tình người một nhận thức phải *cùng nhau* rồi *chia nhau* ảm, bế, bồng, cõng vì *nhau* để vượt thắng những thăm trầm ngay.

Tình thương có ý nghĩa gì?

Ý nghĩa của tình thương có trong *ý nguyện* của tình thương là làm vơi đi cái đau thể xác, bớt đi nỗi khổ tinh thần, có luôn trong *ý nguyện* của tình thương là búng đau khổ ra khỏi nạn nhân của khổ đau. Nhưng phải thấy cho thấu là *ý nghĩa* của tình thương có hành vi thành thật, có hành động trong sáng, với hành tác liêm chính. Hãy lấy những thí dụ cụ thể trong mùa đại dịch năm 2021, từ cách ly tới phong tỏa, sự đe dọa của dịch bệnh, chết chóc chìm cuộc sống trong trầm luân từng ngày. Khi *một chính quyền độc đảng toàn trị áp chế độc tài nhưng bắt tài* trong quản lý diễn biến dịch bệnh, phong tỏa cả thành phố Sài Gòn, với tên gọi là giãn cách, không ngăn được dịch mà lại đưa những người bị xếp loại là F1 vào khi cách ly để có thể bị lây lan. Cùng lúc đó, các phong trào từ thiện, các chủ thể thiện nguyện xuất hiện lo từng bữa cơm cho đồng bào trong cơn khốn khó. Ý nghĩa của tình thương là «*tự phát kịp thời*» để cứu người đứng lúc, đứng nơi. Khi *bọn gian quan «thừa gió bẻ măng»* mượn có kiểm dịch để bắt người dân phải kiểm nghiệm và giấy kiểm dịch chỉ có giá trị trong 3 ngày, mà người dân phải trả hơn 200.000 đồng, có nơi là 1 triệu đồng. Cùng lúc thì nhiều nơi trong thành phố có những quây hàng, những tủ lạnh với giá: *0 đồng*. Không đồng tức là miễn phí, không cần trả tiền, là tặng không, biếu không, trao không, và không hề vụ lợi như *bọn gian quan* mượn y tế kiểm nghiệm để móc túi dân trong cơn hoạn nạn. Ý nghĩa của tình thương là «*0 đồng*» để giữ vững tình người trong thử thách. Khi *bọn gian thương* đổi giá, tăng giá thực phẩm trong các siêu thị, nơi mà đồng bào phải «*cẩn rằng*» trả giá đắt của *bọn bắt lương «đục nước béo cò»* này, thì có những công dân rất bình thường đã xuất hiện. Họ là những người dân sống chung quanh ngoại thành Sài Gòn, trồng trọt nông sản, họ xuất hiện với tình thương đồng loại, với tình nghĩa đồng bào, với những bó rau, trái cây mà họ thu hoạch được để trao tặng cho đồng bào Sài Gòn của họ. *Ý nghĩa* của tình thương có trong giáo lý Việt, *ý nguyện* của tình thương có trong đạo lý Việt, *ý nguyện* của tình thương có trong đạo đức Việt, nó được giáo dục kỹ và giáo dưỡng bền tại Sài Gòn. Nên nó thoải mái đi trên lưng *chính quyền độc đảng toàn trị*; nên nó thông dong đi trên vai *gian quan* tham ô qua y tế; nên nó ung dung đi trên đầu *gian thương* buôn gian bán lận. *Ý nghĩa* của tình thương tự nó đẹp, nên nó làm cho phản xạ từ thiện Sài Gòn đẹp, nên nó làm cho phản ứng thiện nguyện Sài Gòn đẹp, và nó làm cho người Sài Gòn đẹp, thành phố Sài Gòn đẹp.

Tình thương có nội dung gì?

Nội dung của tình thương có không gian bao la, có thời gian bền bỉ, nên những nạn nhân đang phải gánh chịu những *nỗi khổ niềm đau* có thể nương tựa vào tình thương để vượt thoát đau khổ, vượt thắng thăng trầm trong kiếp người. Tổ tiên Việt đã thấy và thấu nội dung của tình thương: «*Đường dài ngựa chạy biệt tăm/ Người thương có nghĩa mấy năm cũng chờ*». Vì tổ tiên Việt thấu và thông nội công của tình thương: «*Sông dài cá lội biệt tăm/ Người thương có nghĩa mấy năm cũng chờ*». Khi nhập nội vào phạm trù của tình thương, thì tổ tiên Việt có ngữ vựng rõ, ngữ văn mạnh, ngữ pháp sáng. Nơi mà *đường dài*, *sông dài* vừa là không gian bao la, vừa là thời gian thăm thẳm. Nơi mà *người thương* (chớ không phải người yêu) *có nghĩa* (có tình thương bền bỉ), thì nhân tính chấp nhận mọi thử thách của nhân kiếp. Chữ *thương* có sung lực biến *người thường* thành *người thương*, và có luôn hùng lực biến *người yêu* thành *người thương*; và khi chữ *thương* đã mô chuyển hóa được *người thường*, *người yêu* thành *người thương* rồi thì chữ *nhân* sẽ xuất hiện: «*sống lâu mới biết lòng người có nhân*». Vì sinh là người, nhưng nếu không có *tình thương người* thì đến chết cũng chưa chắc *có nhân*, đã *thành nhân*. Muốn *có nhân* phải có tình thương, được giáo dục bằng *nhân ái*, được giáo dưỡng bằng *nhân từ*, với giáo lý của *nhân tâm*. Giữa mùa đại dịch 2021, bọn có tên *đại gia*, nhưng thực chất là *trọc phú*, vì chúng *trọc giáo dục nhân ái*, *trọc giáo dưỡng nhân từ*, *trọc giáo lý nhân tâm*, chúng lên mạng xã hội chỉ trích rồi phỉ báng, mỉa mai rồi nhục mạ bọn có tên gọi là *văn nghệ sĩ*. Bọn *trọc phú* này văng tục trong bạo ngữ trong nhiều tháng trời với bọn mạo danh *văn nghệ sĩ* đã biến thủ tiên từ thiện góp được để cứu trợ cho đồng bào miền Trung trong cơn lũ lụt năm ngoái. Bọn điểm danh *văn nghệ sĩ* này cũng *trọc ái ngữ*, *trọc mỹ ngôn*, *trọc nhân đạo*; cả hai bọn này xâu xé nhau bằng thứ tình hoàn toàn xa lạ với nội dung, nội nghĩa làm nên nội lực, nội công của tình thương. Vì cùng lúc đó đã có hằng trăm phong trào từ thiện, hàng ngàn chủ thể thiện nguyện yên lặng mà lao công, thầm lặng để lao lực để có hàng trăm ngàn bữa ăn mỗi ngày cho đồng bào Sài Gòn đang bị cách ly, đang bị giãn cách, đang bị phong tỏa, với nỗi lo cơm, áo, gạo, tiền từng ngày giữ mùa đại dịch. Nhân tâm của tình thương tĩnh lặng trong vô ngôn để bảo bọc chân lý «*sống lâu mới biết lòng người có nhân*», vì tình thương có nội dung yên lặng, có nội nghĩa trầm lắng, có nội công tĩnh lặng vì biết diễn biến thầm lặng trong nhân sinh đang trầm luân.

Tình thương chữa trị gì?

Tình thương chữa trị gì? Từ an ủi tới chia sẻ nỗi khổ niềm đau của tha nhân trong cơn hoạn nạn, tình thương chữa trị từ cái đau thể xác tới cái khổ tinh thần, từ khi cái đau và cái khổ này được thấy để thấu, được hiểu để thương.

Tình thương chữa trị gì? Từ chia sẻ tới cùng nhau vượt thoát khổ nạn, vượt thắng nguy nan, tình thương đưa nạn nhân ra khỏi sự cô đơn trong đau khổ. Sau đó dắt nạn nhân ra khỏi sự thất vọng trước cái thờ ơ chung quanh, xa hơn nữa tình thương dìu nạn nhân ra khỏi sự tuyệt vọng trước hiện tại, để nhìn ra tương lai được song hành cùng tình thương, làm nên tình người chính là nền nhân tâm làm sáng nhân gian.

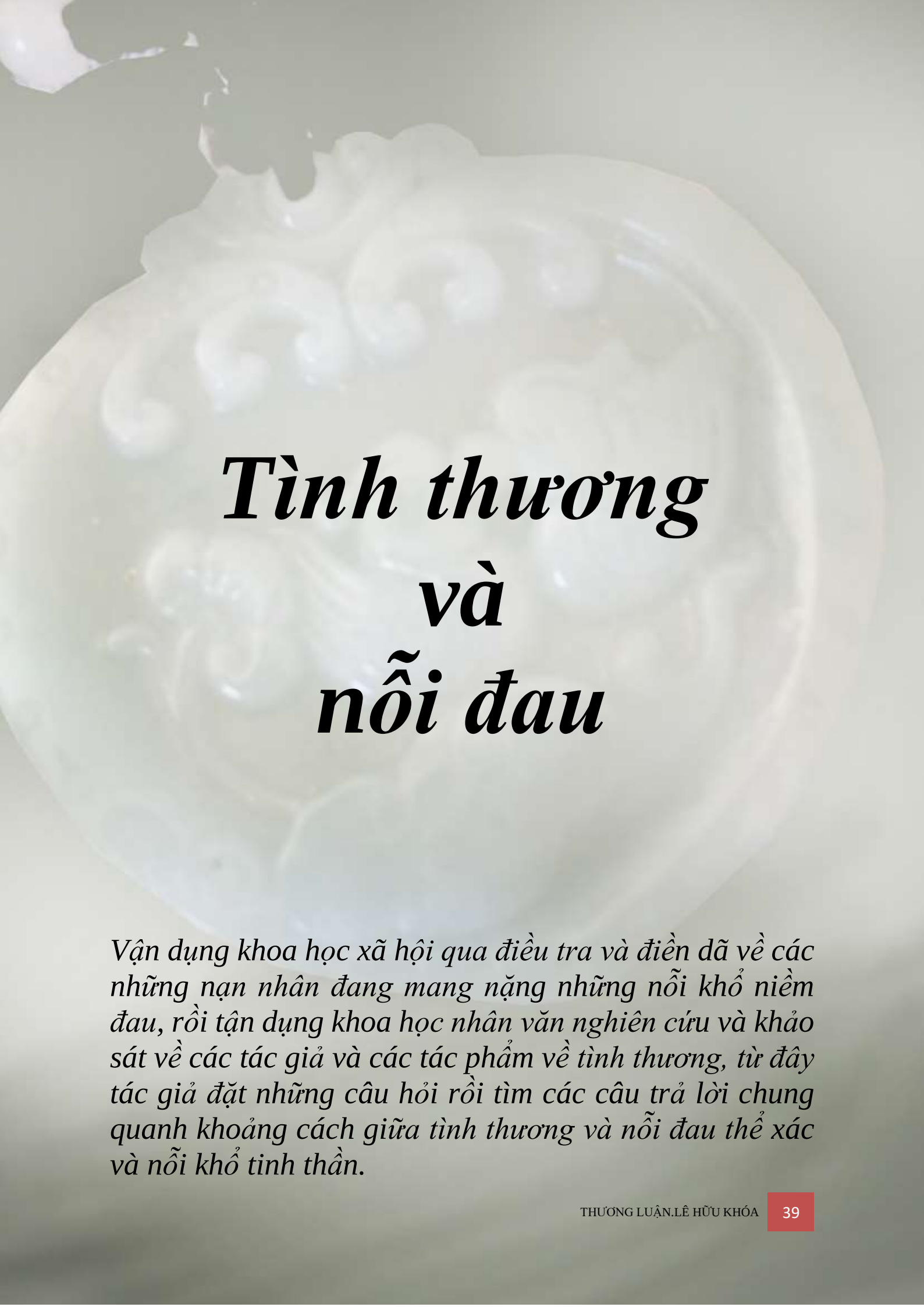
Tình thương chữa trị gì? Tình thương chữa trị sự tủi nhục của nạn nhân không có lỗi ra, chữa lành cái tủi thân đeo bám nạn nhân từ khi nạn nhân gặp hoạn nạn. Rút sự tủi nhục, bức cái tủi thân ra khỏi nỗi khổ tinh thần sẽ gây dựng lại được từ nhân bản tới nhân vị, để dần dà nạn nhân tìm lại được nhân quyền trong nhân phẩm.

Tình thương chữa trị gì? Tình thương là tình người trong chia sẻ, cùng lúc biết đùm bọc lẫn nhau, tình thương luôn đi trên lưng mọi tính toán ích kỷ, đi trên vai mọi toan tính tư lợi, đi luôn trên đầu mọi mưu kế vụ lợi. Nên tình thương là không gian vừa mở, vừa rộng để đón tình thương hại, tính bố thí để nạn nhân bớt đau về thể xác, bớt khổ về tinh thần.

Tình thương chữa trị gì? Tình thương còn biết đùm bọc luôn cả tình yêu của đôi lứa chỉ thấy hai người trong một ta, mà không thấy thế giới đang đau khổ chung quanh. Tại đây, tình thương trao tầm vóc của nó, tặng bản lĩnh của nó để tình yêu trưởng thành bằng vị tha, bằng khoan dung, bằng rộng lượng: «Yêu em lòng chột từ bi bất ngờ» (Trịnh Công Sơn).

Tình thương chữa trị gì? Tình thương còn biết tự dặn, tự nhắc mình là: «đừng quên yêu thương», «đừng ngừng yêu thương», và cao, sâu, xa, rộng hơn nữa tình thương còn biết tự nhủ, tự niệm là: «phải yêu thương nhiều hơn», «phải yêu thương đậm hơn», «phải yêu thương mạnh hơn». Tình thương không kỳ thị, chẳng phân biệt, nên nó chưa hề có biên giới, vì tình thương tự nó vô biên!

Tình thương và nỗi đau

Vận dụng khoa học xã hội qua điều tra và điền dã về các nạn nhân đang mang nặng những nỗi khổ niềm đau, rồi tận dụng khoa học nhân văn nghiên cứu và khảo sát về các tác giả và các tác phẩm về tình thương, từ đây tác giả đặt những câu hỏi rồi tìm các câu trả lời chung quanh khoảng cách giữa tình thương và nỗi đau thể xác và nỗi khổ tinh thần.

Nỗi khổ niềm đau

Tình thương xuất hiện để xoa dịu nếu có hiệu quả thì có thể xóa đi *nỗi khổ niềm đau* của tha nhân, đang là nạn nhân của bạo quyền dùng bạo lực để bạo hành, để đầy đọa thể xác và tinh thần của các nạn nhân. Nhưng ngôn ngữ của tình thương làm sao tới được sự thật của các nỗi đau, nhất là các nỗi đau của thể xác, nếu không nhập nội được trọn vẹn vào cái đang làm cho thân xác đau thì làm sao chia sẻ được, và nỗi đau tinh thần đau trong sâu kín của tâm lý thì làm sao cảm nhận được? Nên ngôn ngữ của tình thương dù cố gắng tới đâu cũng không sao hiểu thấu, hiểu hết, hiểu trọn cái đau thể xác, cái khổ tinh thần. Đây là một thử thách dường như không một tôn giáo, một tư tưởng, một khoa học nào có thể vượt qua được: làm sao thấu đáo cái đau của nạn nhân nếu chính ta không là nạn nhân đó!

Cái đau thể xác, từ bệnh tật tới tai nạn, từ tra tấn tới nhục hình, hằn lên cả một nhân kiếp, vì nạn nhân vẫn đang còn mang cái đau này ngày ngày, cho tới lúc từ trần thì mong ra mới hết đau. Tại đây, chúng ta đang tìm tới những cái đau không chữa được, không lành được, không khỏi được, mặc dầu có những chuyên khoa, chuyên gia hứa hẹn là họ có tri thức chữa được cái đau, từ thể xác tới tinh thần. Không những y khoa, mà cả tâm lý học, phân tâm học, tâm thần học vẫn ngày ngày lần tìm cách chữa, cách trị, cách đẩy lùi những nỗi khổ niềm đau, trong thể xác trên tinh thần. Riêng tôn giáo thì có mặt từ lâu rồi, mỗi lần nỗi khổ niềm đau xuất hiện, thì tôn giáo sẽ xuất hiện với phương pháp trị liệu là: tình thương! Câu hỏi chúng ta cần đặt ra ngay là trong phạm trù của tình thương thì *mật độ kiến thức* của ta phân tích được tới đâu? *Cường độ tri thức* của ta giải thích được tới đâu? Và cuối cùng là *trình độ nhận thức* của ta giải luận được tới đâu?

Khi cái đau thể xác lẫn tinh thần đã vượt quá sức chịu đựng của nạn nhân, thì chính nỗi đau này làm tê liệt luôn cả tư tưởng của nạn nhân, từ đó cái đau điều khiển từ tư duy tới hành vi của nạn nhân. Cái đau còn làm tê bại tri thức, như là khả năng nói dối, chính tại đây bạo quyền đã dùng bạo lực để tra tấn nạn nhân, lấy cái đau thể xác để đẩy nạn nhân về không gian: phải khai thật, phải khai hết, phải khai đủ, phải khai trọn. Vậy khi *tội phạm học* phân tích bạo lực để giải thích bạo quyền, thì nó không được quên hệ lụy *tê liệt tư tưởng-tê bại tri thức* có trong hiện nạn nỗi đau của nạn nhân.

Cái đau thể xác, cái khổ tinh thần

Hãy đi thêm một bước nữa để hiểu thêm về nỗi khổ niềm đau khi cái đau mà nạn nhân đang mang sẽ tạo ra một nhận thức về sự bất hạnh ngay trong cuộc đời của nạn nhân. Từ đó cái đau và nhận thức về sự bất hạnh tạo ra nội kết, quán quýt, hòa quyện, dính chặt lại với nhau để sinh ra một ý thức mới: nạn nhân là kẻ có một *nhân kiếp bất hạnh*. Cuộc sống vẫn còn đó mỗi ngày, nhưng nạn nhân không sao rũ bỏ cái đau của thể xác, nỗi khổ của tinh thần, nên chính nạn nhân cảm nhận ngay trong ý thức của mình là mình đang bị rút, bị bức ra khỏi cuộc đời. Khi bộ đôi lụy *tê liệt tư tưởng-tê bại tri thức* trỗi lên cùng nỗi khổ niềm đau không sao kiềm chế được, thì nạn nhân như bị đẩy xa khỏi cuộc sống, đưa gần về cõi chết, với những nghĩ suy, toan tính về cái chết bằng những ý nghĩ về tự vận. Dĩ kiện về cái đau không chịu đựng được nữa trong cuộc sống giờ đã trở thành chứng tích về cái đau đang đi tìm sự tự diệt. Sự khác nhau cơ bản của một người không mang một nỗi khổ niềm đau nào và một nạn nhân mà cái đau thể xác, cái khổ tinh thần không chữa trị được chính là sự đi lại, sự qua lại trong tâm tư, trong tâm tưởng của nạn nhân này từ cõi sống tới cõi chết. Mặc dầu, họ vẫn sống với cuộc đời, họ vẫn có mặt hằng ngày trong cuộc sống của chính họ, nhưng những tính toán xóa đi cái đau thể xác, những toan tính dẹp đi cái khổ tinh thần, cùng đang bị tê liệt, tê bại ngay trong hiện tại của nạn nhân. Câu chuyện này thật gần gũi với oan kiếp của Việt tộc tự thế kỷ XX qua thế kỷ XXI này khi cái đau thể xác, cái khổ tinh thần của những nạn nhân bị buộc tội là địa chủ trong thảm họa *Cải cách ruộng đất* 1956-1958; luôn bị nhân lên bởi bạo quyền độc đảng toàn trị. Cụ thể là họ bị tra tấn ngay trên thể xác, rồi bị nhục hình ngay trong quá trình với tên gọi là *tòa án nhân dân*, và cuối cùng là bị mang ra hành quyết. Đây là loại nỗi khổ niềm đau không ngừng leo thang *tra tấn-nhục hình-tử hình*, với chiêu trò dàn cảnh, dựng tuồng đưa đẩy quần chúng vào quy trình *tra tội-buộc tội-ép tội*. Khi bị đóng mọi con đường sống, rồi bị mở ra bao con đường chết, thì nạn nhân nhắm mắt-cúi đầu-khom lưng-khoanh tay-quỳ gối mà nhận cái chết, mà tư duy nhủ thầm, tư tưởng thì thầm: «*thà chết còn hơn sống*». Từ khi ĐCSVN-Đảng cộng sản Việt Nam cướp được chính quyền bằng bạo lực thì tính sát nhân của nó không bao giờ rời cái bất hạnh của Việt tộc, nên sử gia khi viết về Việt sử cận đại không được quên không gian của tội phạm học với những cái đau thể xác, những nỗi khổ tinh thần.

Man rợ, mọi rợ, man kiếp, mọi nhân của cái ác

Câu chuyện về nỗi khổ niềm đau của Việt tộc không chỉ là của tội phạm học trong một bối cảnh nhất thời, mà nó lặp đi lặp lại với một bạo quyền có phản xạ bạo động, có phản ứng bạo hành luôn tìm cách cộng thêm, nhân cao nỗi khổ niềm đau của đồng bào nó. Vì ngay sau đó là ĐCSVN đẩy dân tộc vào cuộc nội chiến *huynh đệ tương tàn* hơn hai mươi năm với bao triệu tử vong. Vẫn chưa hết, bao nhiêu nạn nhân trong các *trại học tập* từ 1975 tới 1990 với trò *tra tội-buộc tội-ép tội*, với thói *tra tấn-nhục hình-tử hình-thủ tiêu*. Khi ta nghiên cứu về cái đau thể xác, khi ta khảo sát về nỗi khổ tinh thần của một cá nhân, của một dân tộc thì ta sẽ nhìn nhận ra:

- Tính man rợ của trò *tra tội-buộc tội-ép tội*
- Tính mọi rợ của thói *tra tấn-nhục hình-tử hình*.

Vì một chế độ độc đảng toàn trị nó sẽ trùm phủ lên toàn xã hội, rồi lên toàn số kiếp của một dân tộc bạo quyền công an trị, với:

- Tính man kiếp của trò *nhỏ tận gốc, bức tận rễ*.
- Tính mọi nhân của thói *truy cùng diệt tận*.

Khi các ngữ văn: *man rợ, mọi rợ* đi tới các ngữ pháp: *man kiếp, mọi nhân*, thì đây không phải là chuyện phỉ báng hay thóa mạ, mà chính là quá trình xây dựng từ quan niệm tối khái niệm để nhận ra các hệ lụy lâu dài của bạo quyền chính là tác giả của nỗi khổ niềm đau của một dân tộc, mà ngay chính nó cũng không ý thức đầy đủ các hệ lụy mà nó gây ra:

- Những con cháu của các nạn nhân bị hành quyết trong *Cải cách ruộng đất*, tiếp tục mang nhục án của ông bà và cha mẹ của họ với những nỗi khổ niềm đau ngay trong nhân kiếp bây giờ của họ
- Những con cháu của các nạn nhân bị giết hại trong các *trại học tập* cũng không còn sống, phải thí mạng như thuyền nhân, bỏ đất nước ra đi, để tìm đường sống tại phương Tây, mà không sao rút, bức được nỗi khổ niềm đau ngay trong gia đình họ.

Hệ lụy sinh ra hệ lụy, trên con đường lưu vong, tìm đường sống của mình thì những đồng bào vượt biên là:

- Mời cho giông bão, cho cá, mất mạng giữa đại dương
- Mời cho bọn hải tặc cướp bóc, hãm hiếp...

Tình thương chấp nhận, cam nhận, lãnh nhận

Bao cuộc đời của phụ nữ Việt bị hãm hiếp rồi mang thai những đứa con của hải tặc, mà đã gần nửa thế kỷ loại nỗi khổ niềm đau này của phụ nữ Việt nào được một tình thương nào của bạo quyền độc đảng toàn trị hiện nay, dù chỉ một lời, một câu. Nhưng khoa học xã hội và nhân văn khi tìm tới phạm trù này, thì đã đi đến kết luận dứt khoát là không có ĐCSVN thì không có:

- *Cải cách ruộng đất*
- *Nội chiến Bắc-Nam*
- *Trại cải tạo*
- *Thuyền nhân vượt biên*

Hãy phối hợp phương pháp luận định lượng vì định chất, để đi tới phạm trù của tội phạm học vĩ mô, với các câu hỏi cụ thể về bao sinh linh đồng bào là:

- Bao nhiêu trăm ngàn nạn nhân trong *Cải cách ruộng đất*? *Trại cải tạo*? *Thuyền nhân vượt biên*?
- Bao nhiêu triệu nạn nhân trong *Nội chiến huynh đệ tương tàn Bắc-Nam*?

Nỗi khổ niềm đau luôn mang một tín hiệu hay nhiều tín hiệu để cái đau được thông báo cho thể xác, cái khổ được thông tin tới tinh thần, ngay tận não bộ, là cuộc sống của cá nhân đang bị đe dọa, cuộc đời của một tập thể, một cộng đồng, một dân tộc đang bị truy diệt. Vẫn chưa hết, cái đau thể xác, cái khổ tinh thần của nạn nhân còn trao tới linh hồn là nơi đang cất giữ các niềm tin *hay, đẹp, tốt, lành* là các giá trị thiêng liêng về *nhân vị, nhân bản, nhân phẩm* đang bị đầy dọa, hành hạ, tra tấn, truy sát. Hãy cùng *triết học đạo đức, nhân học tri thức* và *tâm lý học xã hội* để nhận ra có những nỗi khổ niềm đau tới từ:

- Niềm tin từ đạo lý tới luân lý của con người, bảo vệ cho bằng được lòng tin của mình, và sẵn sàng «*tử vì đạo*».
- Niềm tin từ tình yêu tới tình gia đình, nơi mà những người mẹ chấp nhận «*mang nặng đẻ đau*».

Hai loại nỗi khổ niềm đau có gốc, rễ, cội, nguồn của tình thương, mang ý nghĩa làm nên định nghĩa của tình thương, nên trong hành vi, trong hành động của tình thương luôn có sự chấp nhận, cam nhận, lãnh nhận những nỗi khổ niềm đau, chính để bảo vệ, bảo trì tình thương.

Những toan tính bất nhân thất đức của cái ác

Nếu ta không hiểu hết, hiểu đủ, hiểu trọn nên không chia sẻ được cái đau thể xác, nỗi khổ tinh thần của một nạn nhân thì chúng ta lại càng phải cẩn trọng khi nói, khi kể, khi tả về nỗi khổ niềm đau của tha nhân. Một bạo quyền công an trị dùng mọi toan tính ác độc nhất của để truy cùng diệt tận một chủ thể đấu tranh vì tự do, công bằng, bác ái, thì toan tính của nó rất duy lý với bạo quyền do nó áp đặt lên đồng loại, đồng bào của nó. Trong quá trình từ tra tấn tới truy diệt, những toan tính bất nhân thất đức của cái ác có thể chế tác ra cái vô lý, cái nghịch lý, cái phản lý đối đối với những người có lương tâm. Nên khi ta nghe các nạn nhân kể về các nhục hình tra tấn mà họ phải nhận lãnh, người có lương tâm phải buột miệng: «*không tưởng tượng nổi*»; «*không tin nổi*»; «*không nghĩ ra nổi*». Vì cái ác luôn tìm mọi cách để tạo ra những cái lý mà chỉ có nó mới dám sử dụng, vận dụng, tận dụng; cái lý của cái ác là tạo ra «*những cái không hợp lý*», «*những cái không chính lý*», «*những cái không thuần lý*» trước đạo lý, đạo đức, luân lý.

Khi cái lý của cái ác tổ chức không những truy nã-tra tấn-nhục hình, mà còn *khủng bố-ám sát-thủ tiêu*, thì cái ác vừa bất chấp cái thất đức mà cả cái bất nhân của nó. Tại đây, tình thương không hề có mặt từ tính toán tới toan tính để làm nên cái lý của cái ác, và nếu chúng ta chỉ thấy cái ác là vô lý, vô đức, vô nhân, mà không thấy để thấu từ ý đồ tới tâm địa của cái ác là nó sẵn sàng giết người, để giết luôn nhân lý lẫn nhân tính. Và khi ta định nghĩa tình thương là nội kết muôn đời giữa nhân từ và nhân tâm, thì cái lý của cái ác luôn muốn thủ tiêu tình thương trước hết, như ưu tiên hàng đầu của nó. Cái lý của cái ác còn sử dụng tuyên truyền trị, vận dụng công an trị, tận dụng thanh trừng trị để răn đe, hù dọa với mọi công dân có lương tri là cái ác không bao giờ «*đội trời chung*» với tình thương. Nên khi ta «*chết đứng*» rồi buông ra các câu như: «*không tưởng tượng nổi*»; «*không tin nổi*»; «*không nghĩ ra nổi*». Nên khi ta «*chết điếng*» rồi buông ra các câu như: «*không hợp lý*», «*không chính lý*», «*không thuần lý*». Thì ta vẫn chưa hiểu hết, hiểu đủ, hiểu trọn về cái ác luôn mang bản chất phản lý, nghịch lý, ngược lý để truy cùng diệt tận những cái có lý, cái chính lý, cái hợp lý, cái thuần lý. Mà chính những cái có lý, cái chính lý, cái hợp lý, cái thuần lý là không gian của nhân lý luôn song hành với nhân từ để làm nên nhân tâm.

Cái ác hiện hữu bằng cái bạo

Nhân tâm là nền của *nhân tính* làm nên ý thức, và khi ý thức về *nhân tính* có rồi thì nhận thức về *nhân bản* và *nhân vị* sẽ xuất hiện để bảo vệ *nhân phẩm*, nơi mà tình thương biết dần thân vì *nhân quyền*. Khi *nhân quyền* được minh định, thì *nhân quyền* không bao giờ bỏ quên, bỏ mặc, bỏ rơi *nhân phẩm* trước *bạo quyền công an trị, quỷ quyền thanh trừng trị, tà quyền chủ nô trị, ma quyền ngu dân trị. Vô trượng bất tín*, thấy mới tin, không thấy không tin, nơi mà ngôn ngữ và hành vi chỉ là một, nơi mà giáo dục và hành động thật ra chỉ là một.

Đây là chuyện thấy rất rõ từ văn bản tới nghị quyết, từ tham luận tới chỉ thị của các lãnh tụ, các lãnh đạo, các quan chức của ĐCSVN khi họ cướp chính quyền rồi cai trị Việt tộc hiện nay bằng *độc đảng toàn trị*. Mà *độc đảng toàn trị* che giấu *cái lý của cái ác* giờ đã hiện hữu bằng *bạo quyền công an trị, quỷ quyền thanh trừng trị, tà quyền chủ nô trị, ma quyền ngu dân trị*. Cụ thể nhất là các lãnh tụ, các lãnh đạo, các quan chức của ĐCSVN không bao giờ có từ văn bản tới nghị quyết về *nhân từ* và *nhân tâm*, từ tham luận tới chỉ thị về *nhân quyền* và *nhân phẩm*. Cụ thể hơn nữa là đừng trông mong họ tổ chức hội nghị, hội thảo, hội luận về *tình thương*, là gốc, rễ, cội, nguồn của *tình người*. Cụ thể một cách tuyệt đối từ học thuật tới nghiên cứu, từ khảo sát tới điều tra, thì đừng trông chờ họ dám đối thoại để đối chất, đối luận để đối lý với chúng ta trên chủ đề: *tình thương*! Thấy cho thấu để hiểu cho sâu, nơi mà ngôn ngữ và hành vi chỉ là một: trong các đồn công an, thì công an tra tấn dân lành cho đến tử thương; cũng như trong quân đội, bộ đội cũ hành sát đến tử vong bộ đội mới, trường hợp của bộ đội trẻ Trần Đức Đô tháng sáu 2021 chỉ là một trong nhiều thí dụ.

Nơi đây, các ngôn ngữ của *cái ác* song hành cùng hành động sát nhân: «*đánh chết đi*», «*đánh chết luôn*», «*đánh chết bỏ*» là loại ngôn ngữ mà tình thương đồng loại không có chỗ đứng, tình thương đồng bào không có ghé ngồi. Và khoa học xã hội nhân văn đã vạch mặt chỉ tên *độc đảng toàn trị*; vận dụng *cái lý của cái ác* rồi tận dụng *bạo quyền công an trị, quỷ quyền thanh trừng trị, tà quyền chủ nô trị, ma quyền ngu dân trị*. Nên các ngữ pháp *bạo quyền, quỷ quyền, tà quyền, ma quyền* không phải là những tĩnh từ để thóa mạ, không hề là những trạng từ để phỉ báng, mà chính là những khái niệm để dẫn tới phân tích để giải thích *cái ác* làm nên *cái đau*, rồi *cái chết* của các nạn nhân.

Cái ác tạo cái đau, triệt cái thương

Tình thương làm nên tình người đã bị thanh trừng ngay trên thương nguồn của *cái lý -thất nhân bất đức-* của *cái ác*. Khi nạn nhân đã lãnh chịu *cái ác*, từ tra tấn tới nhục hình, giờ đã biến thành *cái đau* ngay trong thể xác, thì nạn nhân nhận ra:

- *Cái đau* là một thực thể mới giờ đã cư ngụ ngay trong thể xác và tư tưởng của mình.
- *Cái đau* thể xác sống cùng nhưng sống nghịch với cái bình thường của thân thể khi chưa bị đau, khi chưa là nạn nhân.
- *Cái đau* thể xác giờ đây hiện hữu thường xuyên trong thân xác và tinh thần, lại còn mang tính chủ động để điều khiển mỗi phản xạ của thân thể, mỗi tư duy của tư tưởng.
- *Cái đau* thể xác còn điều kiện hóa theo hướng tiêu cực từ thể xác tới tư tưởng bằng lo âu, sợ hãi ngay trong đời sống của nạn nhân.
- *Cái đau* thể xác còn tạo ra một ý thức khác là thân thể này không còn toàn vẹn, nơi mà nạn nhân không còn làm chủ được toàn bộ.

Cái đau thể xác tác động liên tục không những trên thân thể mà còn ngày trong tâm lý, đẩy nạn nhân tới những trạng thái nơi mà tâm trạng và tâm thần chúng sống trong biến loạn:

- *Cái đau* tàn phá cái tỉnh táo.
- *Cái đau* tàn phá cái sáng suốt.
- *Cái đau* tàn phá cái minh mẫn.

Cụ thể hơn nữa:

- *Cái đau* hủy phá hiệu quả lao động.
- *Cái đau* hủy phá hiệu năng sản xuất.
- *Cái đau* hủy phá hiệu suất trí tuệ.

Khi *cái ác* biến thành *cái đau* từ thể xác tới tinh thần thì ý đồ cùng tâm địa của *cái ác* là hủy hoại hiện tại để truy diệt tương lai:

- Biến «*nhìn xa trông rộng*» cho tương lai thành hiện tại của «*sống nay chết mai*».
- Biến «*thương người như thể thương thân*» thành thân phận của «*con sâu cái kiến*».
- Biến «*sống lâu mới biết lòng người có nhân*» thành «*sống nay mới biết lòng người bất nhân*».

Tình thương lấy lại *cái sạch, cái sáng, cái trọn*

Giờ khắc mà *cái ác* của bạo lực làm nên nỗi khổ niềm đau của nạn nhân từ thân xác tới tinh thần thì một thân thể *bình thường sạch* giờ đã thành một thân thể bị xúc phạm một cách nhơ bẩn. Một thân thể *bình thường sáng* giờ đã thành một thân thể bị xúc phạm một cách tăm tối. Một thân thể *bình thường trọn* giờ đã thành một thân thể bị mang thương tích. Mà một thân thể đã bị mang thương tích bằng bạo lực của *cái ác* sẽ tạo thương tật cho tinh thần, hãy đi sâu vào phân tích về nỗi khổ niềm đau của các nạn nhân bị bạo quyền dùng bạo lực để bạo hành bằng tra tấn, tạo thương tích, gây thương tật. Nơi mà quy trình của *cái ác* tạo *thương tích-gây thương tật* đã có mặt, thì tình thương phải vắng mặt, tình người phải vắng bóng. Khi chưa có *cái đau* tới từ *cái ác*, thì thân thể này là của tôi, không những là thể xác này của riêng tôi, mà nó là một không gian tĩnh lặng với xương, máu, thịt, cùng các nội tạng chung sống trong «*trong ấm ngoài yên*». Khi *cái đau* tới từ *cái ác*, hiện hữu trên thân thể này, thì tôi có thể không còn nhận ra nó là của tôi, và có thể là thể xác này không còn của riêng tôi, mà giờ đây nó là một không gian không tĩnh lặng với xương, máu, thịt cùng các nội tạng đang chung sống trong «*giông to bão lớn*», với tiếng kêu gào của thân xác giờ đây là «*bể khổ*».

Khi triết học cùng phân tâm học đi thẳng vào *cái đau* để hiểu nỗi đau của một nạn nhân, thì đường đi nẻo về của phân tích sẽ là *cái đau* của thể xác mang *cường độ* cùng *mật độ* của nỗi đau mà chỉ có nạn nhân mới biết rõ, nên *cường độ* và *mật độ* của nỗi đau rất *riêng tư*. *Cái đau* của thể xác mang *cường độ* cùng *mật độ* của nỗi đau mà chỉ có nạn nhân mới thấu rành mạch, nên nó không thể là thông tin của công cộng, truyền thông của quần chúng, tin tức của xã hội được. *Cái đau* của thể xác không nói được, không tả được, không kể được của nạn nhân đang dần dà làm nên nỗi khổ niềm đau ngay trong đời sống xã hội, vì chính *cái đau* sẽ tách nạn nhân ra khỏi quan hệ xã hội, sẽ rút nạn nhân ra ngoài sinh hoạt xã hội. Khi phân tâm học cùng tâm lý học đi sâu vào *cái đau* để hiểu nỗi đau thì *cái đau* sống trong thể xác với như một loại vũ khí sắc nhọn, bó buộc thân thể luôn trong trạng thái báo động hoang mang. *Cái đau* có mặt trong thể xác để xác chứng là không chỉ một chỗ, vài chỗ đau mà là cả một thân xác đang đau, đang bị đầy đọa trong một ngõ cụt, không có lối ra.

Nỗi khổ niềm đau và nhận thức về sự bất hạnh

Khi điều tra và điền dã về thiếu nhi mồ côi, tự xoay xở để sinh nhai, khi thì bị xã hội gọi là «*mồ côi*», khi thì bị kêu tên là «*bụi đời*»; song song với nghiên cứu và khảo sát về các tù nhân lương tâm bị các nhục hình trong lao lý, thì nỗi khổ niềm đau của hai thành phần xã hội này đều dẫn đến *nhận thức về sự bất hạnh*. Kẻ mồ côi thì cá nhân hóa sự bất hạnh của mình, người đấu tranh cho tự do, công bằng, bác ái thì thấy trong sự bất hạnh đang trùm phủ lên thân thể mình cũng đang trùm kín lên số phận của cả một dân tộc. Hành tác của tình thương là thấy cho thấu và hiểu cho thông về sự bất hạnh này.

Cái ác làm nên *cái đau* khi nó là một *cái mạnh* tạo ra *cái bạo* để bạo hành các nạn nhân bằng *cái riêng* của nó là chế tác ra *cái đau* ngay trên thân xác của tha nhân, nó sản xuất ra *cái đau*, nhưng nó không hề đau. Và khi tình thương đi đến để thấy rồi để thương *cái đau* thể xác, nỗi khổ tinh thần, thì phương pháp luận của tình thương là phải nhận diện và nhận dạng ra các tác giả làm nên nỗi khổ niềm đau của tha nhân, khi trong tay của *cái ác* thì đã trở thành nạn nhân. Bọn công an đã đánh đập và tra tấn các tù nhân lương tâm trong ngục tối, thì chúng hoặc đồng nghiệp của chúng cũng đã đánh đập và tra tấn các thiếu nhi «*mồ côi*», thiếu niên «*bụi đời*» trong các đồn công an.

Tác nhân của *cái ác* lấy *cái đau* làm nên nỗi lo, nỗi sợ của những nạn nhân, chúng có chung một lý lịch nghề nghiệp vì chúng có chung *một chân dung tạo nghiệp* bằng cách lấy *cái ác* để chế tác *cái đau*. Hãy thấy *cái ác* này làm ra *ái ác* kia, hãy thấu *cái ác* này đang giấu diếm *cái ác* kia, khi tác nhân của *cái ác* «*lững lờ*», khi nó chưa muốn là sát nhân, đây chính là nội chất ngầm của *cái ác*. Cụ thể là nó tính toán: «*Đánh cho nhừ, nhưng chưa cho tử*», «*Đánh cho thập tử nhất sinh, nhưng đừng cho chết liền*». Nó lạnh lùng trong toan tính: «*Đánh cho hả giận rồi từ từ giết cũng được*», «*Đánh cho bầm gan tím mật, rồi thông thả mang chôn cũng không muộn*». Phải thấy cho thấu bản chất của *cái ác* loại này mới nhận ra các cuộc tra tấn trong các trại cải tạo, trong các nhà tù, trong các đồn công an, tại đây tình thương không được quên các nạn nhân đang bị tra tấn tới chết trong quân đội đang huấn luyện bộ đội. Công an hay quân đội, loại ác này có hành vi của du đảng, lưu manh, côn đồ của xã hội đen, nhưng nó tận dụng quyền lực mà ĐCSVN ban phát cho nó để «*ác hơn*» mà không bị pháp luật đụng chạm tới chúng được. Nên ĐCSVN không những là *đầu đảng*, mà còn là *đầu sỏ*, *đầu sòng*, *đầu nậu* của *cái ác*.

Tình thương: *tình nhân loại*

Câu chuyện của tình thương chính chuyện dài bền bỉ ngay trong *nhân tính*, khi tình thương bắt đầu bằng cảm xúc làm nên cảm động trước *nỗi khổ niềm đau* của tha nhân, để từ đó chuyển hóa ngay trong *nhân tâm* của con người được trợ lực của *nhân lý* để trở thành một *tư tưởng* rõ rệt. Nhưng *tư tưởng của tình thương* là gì? Chính là đường đi neo về của *nhân loại* tìm mọi cách để bảo vệ *nhân phẩm*. Khi một người có tình thương trước *nỗi khổ niềm đau* của tha nhân, thì tình thương của người này chính là *tình người*, một tình cảm của cả một nhân loại có trong mỗi chúng ta. Khi ta nhận diện, nhận dạng được *tình người* chính là tình nhân loại có trong ta, thì tình thương tự nó cao, sâu, xa, rộng hơn mọi tình cảm khác, hơn cả tình yêu, tình bạn. Đây là hành trình cần được phân tích rõ ràng, giải thích rành mạch để thấy được đường đi nước bước của tình thương: *tình thương* dường như là tình nhân loại đã có trong mỗi chúng ta, tình thương thuộc loại tình cảm độc nhất được xem là bao la, vô biên có ngay trong nhân tính của chúng ta. *Tình nhân loại* bao la, vô biên này xuất hiện mỗi khi *nỗi khổ niềm đau* của tha nhân lộ diện, dù tha nhân là kẻ xa người lạ, nhưng tình nhân loại không hề hững hờ, bàng quan, thờ ơ, mà ngược lại tình nhân loại này sẽ cứu vớt tha nhân ra khỏi khổ đau. *Một tựu điểm chung* giữa ta và tha nhân khi ta nhận ra nỗi khổ niềm đau của tha nhân, thì chính ta đã hiểu hoặc biết về thế nào là đau khổ, ta nhận ra khổ đau của tha nhân. *Điểm chung về khổ đau* này tạo ra được sự cảm thông, thì nó sẽ đi tới sự *đồng cảm*, chính tình thương sẽ tạo được sự *đồng cảnh* (*thương người như thể thương thân*) làm nên ý thức của *đồng ngộ* (*đồng hội đồng thuyền*). Nhưng thực tế của nhân loại là có một loại nhân sinh thờ ơ, có một loại nhân gian hững hờ, có một loại nhân thể bàng quan, nên tình thương không phải vì chưa phải là phản ứng phổ quát, phản xạ phổ biến. Vì trong thực tế này ta sẽ thấy là trong lịch sử của nhân loại, thì con người chỉ có tình thương với *đồng bào trước* và *đồng loại sau*. Cụ thể là tình thương của ta thì ta giành cho *thân bằng quyến thuộc* hơn là cho *kẻ xa người lạ*. Đây là hai câu hỏi không bao giờ rời chúng ta, mỗi khi chúng ta phân loại để phân tích về tình thương: chúng ta gặp khó khăn để biểu lộ tình thương với *kẻ xa người lạ* vì chính ta không nhập nội được vào *cái xa* và *cái lạ* của họ. Ngược lại, chúng ta không gặp khó khăn để biểu lộ tình thương với *kẻ xa người lạ*, nếu kẻ này, người này có những cái mà ta có, và ta có những cái mà họ đã có.

Tình thương và nhân kiếp

Có nhiều cách để thể hiện tình thương, nhưng hình như trong ta có hai loại tình thương: một là tình thương tích cực mang đến cho tha nhân những cái tốt, cái lành trong cuộc sống; hai là tình thương cứu độ các nạn nhân ra khỏi nỗi khổ niềm đau, mà người làm thiện nguyện thì có cả hai. Thiện nguyện có cái hay, đẹp, tốt, lành của tình thương tích cực biết độ thế, và có luôn cả cái cao, sâu, xa, rộng của tình thương cứu độ để cứu người trong hoạn nạn.

Tình thương trong nhân từ

Câu chuyện *nhân từ* không phải chỉ có riêng trong phật giáo, mà Phật học đã mô thức hóa được qua khai niêm: *từ bi*. Nhân từ có ngay trong đời sống tâm hồn làm nên giá trị tâm linh của mỗi chúng ta: *thương người như thể thương thân*. Nhân từ như một phản xạ của lòng thương người, với động lực trực tiếp muốn cứu người, với động thái tức khắc muốn cứu mang người trong cơn khổ nạn, lấy *lòng từ* để điều khiển mọi hành động khác, mà chủ đích là giúp người và đời, làm cho người lẫn đời đều: *bớt khổ!*

Nhân từ chính là nền của luân lý để bảo vệ nhân phẩm, là móng của đạo lý để bảo trì nhân bản, là tường mái của đạo đức để bảo quản nhân vị. Chính khoa học tri thức, khoa học thần kinh, khoa học não bộ đã trợ lý và trợ luận cho phân tâm học, tâm thần học, tâm lý học để khẳng định trong xác chứng là:

- Những kẻ sát nhân chuyên nghiệp là những kẻ rỗng nhân từ.
- Những kẻ đầu sỏ bạo quyền công an trị là là những kẻ trống nhân từ.
- Những kẻ đồng nậu cho quỷ quyền thanh trừng trị là những kẻ vắng nhân từ...

Những tên *đầu đảng, đầu sỏ, đồng nậu, đồng sòng* từ quyền lực tới quyền lợi, ngày ngày tổ chức từ *murù hèn ké bản* tới truy cùng diệt tận các đứa con tin yêu của Việt tộc trong cuộc đấu tranh vì các giá trị hiển nhiên của cộng hòa là tự do, công bằng, bác ái. Chúng ta đừng mong những tên *đầu đảng, đầu sỏ, đồng nậu, đồng sòng* có nhân từ. Ngược lại, giữa mùa đại dịch cúm tào này, bao triệu đồng bào khốn đốn trong cách ly, giãn cách, phong tỏa, thì chúng ta có rất nhiều nghĩa cử nhân từ, nhất là tại Sài Gòn hiện nay: một chủ thể thiện nguyện tìm mọi cách vượt cách ly, giãn cách, phong tỏa để trao tới một cụ già đã bị đói nhiều ngày: một bữa cơm, mà vì đói quá cụ bốc bằng tay ăn ngay. Kẻ làm từ thiện rơi nước mắt, và nói rằng: «*Bà yên tâm, bà cứ cho ngon miệng, rồi lấy thêm phần cơm này cho ngày mai, lỡ khi ngày mai con bị bọn công an bắt phạt, thì bà vẫn có phần cơm này để ăn*». Nhân từ không hề là tình cảm sôi nổi của cảm tính, ngược lại nhân từ đưa tình thương đi thật xa, để chính nhân từ được *nhìn xa trông rộng*.

Tình thương trong nhân tâm

Khi *nhân từ* như một phản xạ của lòng thương người, với động lực trực tiếp muốn cứu người, với động thái tức khắc muốn cứu mang người, với *lý đúng* của lương tâm và *luận đúng* của lương tri, thì *nhân từ* sẽ được nuôi dưỡng với thời gian để thành *nhân tâm*, nơi mà *tâm từ*, nếu biết thương người thì biết cứu người. *Nhân tâm* được nuôi dưỡng trong sinh hoạt xã hội mà thiện nguyện là một thí dụ. *Nhân tâm* được giáo dưỡng trong quan hệ xã hội mà từ thiện qua hội đoàn là một thí dụ khác. Khi thiện nguyện và từ thiện xuất hiện thì hiệu quả sẽ tới tức khắc, nạn nhân sẽ *bớt khổ-voi đau*.

- Khi bất công do *bạo quyền công an trị* đã «ăn chia» cùng *quỷ quyền trọc phú trị* để bóc lột sức lao động của đồng bào từ thuế má tới lương bổng, đã biến *dân hiền* thành *dân đen*. Và khi thiện nguyện và từ thiện của *nhân tâm* xuất hiện để đưa cái *bớt khổ-voi đau* vào tâm trạng của các nạn nhân. Khi tâm trạng được cảm nhận *bớt khổ-voi đau* tới từ *nhân tâm* của tha nhân thì người bớt khổ và đòi voi đau.
- Khi bất công cùng bạo lực của *tà quyền tham nhũng trị* cùng «chia chát» với *quỷ quyền trọc phú trị* để phá nhà cướp đất của đồng bào, biến *dân lành* thành *dân oan* trong cảnh màn trời chiếu đất. Tại đây, sự xuất hiện của thiện nguyện và từ thiện đại diện cho *nhân tâm* sẽ là đoạn đường dài *đồng cam cộng khổ* trong nhiều năm trường để đòi công lý trước cái ác tham đất chỉ biết trộm, cướp, giết.

Khi khoa học tri thức, khoa học thần kinh, khoa học não bộ đã phân tích và trợ lực cho phân tâm học, tâm thần học, tâm lý học giải thích về hành động của những kẻ *cướp của giết người*, từ đám *đầu đảng*, *đầu sỏ*, *đồng nậu*, *đồng sông* đang nắm quyền lực tới đám âm binh của chính sẵn sàng *cướp đất giết dân* là bọn công an, côn đồ, du côn của xã hội đen thì:

- Mạng người đối với chúng chỉ là cỏ rác.
- Nạn nhân đối với chúng không được sống như chúng.

Hậu quả *cướp của giết người* và *cướp đất giết dân* không khác nhau, chỉ là một, một hành động của cái ác là *giết người để diệt nhân*, và *diệt nhân để triệt tâm*. Mà tâm đây là *tâm từ* làm nên *nhân tâm*, vì đám này không có *nhân tâm*, cụ thể là trong nội quy, điều lệ của ĐCSVN không hề có hai chữ: *nhân tâm*.

Tình thương trong *nhân đạo*

Nhân đạo là đường đi nước bước của *nhân từ*, là đường đi nẻo về của *nhân tâm*, xa hơn nữa *nhân đạo* bảo trì *nhân bản*, *nhân đạo* bảo quản *nhân vị*. *Nhân đạo* còn cấm những cái *thất nhân bất đức* «bén mảng» tới không gian của *nhân phẩm*, thời gian của *nhân nghĩa*, *nhân đạo đưa đờng chỉ lối* giúp *nhân lý* bảo vệ *nhân tính*. *Nhân đạo* không là đường hẹp, đường nhỏ, *nhân đạo* tuyệt đối không *đi ngang về tắt*, mà *nhân đạo* luôn là đường rộng của *đạo lý* (hay, đẹp, tốt, lành) của *nhân phẩm*, là đường dài của *luân lý* (bổn phận với đồng bào, trách nhiệm với đồng loại), hướng chúng ta về phía chân trời của *đạo đức* (tình thương và tình người chỉ là một). *Nhân đạo* khi đi lại ra vào cõi *nhân* (*nhân từ*, *nhân tâm*, *nhân bản*, *nhân vị*, *nhân phẩm*, *nhân nghĩa*, *nhân lý*, *nhân tính*) thì nó luôn tránh, xua, đuổi, lừa đi những cái *thâm*, *độc*, *ác*, *hiểm*, và những cái *xấu*, *tồi*, *tục*, *dở*. Vì *nhân đạo* giáo dục và giáo dưỡng những cái *hay*, *đẹp*, *tốt*, *lành*, từ *đạo lý* tới *luân lý*, những cái *cao*, *sâu*, *xa*, *rộng*, từ *đạo lý* tới *đạo đức*. Thí dụ cụ thể trong thăng trầm của Việt tộc giữa mùa đại dịch cúm tàu hè 2021:

- Trong khi bọn *gian quan* tổ chức lập chương trình cùng các kỷ lục với đám công an và sai nha của chúng để xét rồi phạt những người dân bị cách ly, rồi giãn cách bằng chỉ thị phong tỏa nhiều thành phố, nhiều vùng miền giữa mùa đại dịch. Cùng lúc đó, đường đi nước bước của thiện nguyện vẫn ngày ngày trao lương thực, thực phẩm tới tận tay các đồng bào đang khốn đốn, vừa với đại dịch, vừa với bạo quyền.
- Trong khi bọn *gian thương* tổ chức điểm lặn hàng hóa để tăng giá, chúng ăn chia với đám *gian quan* mở siêu thị với giá bán cao, đóng các chợ quen thuộc của đồng bào. Ngược lại, đường đi nẻo về của thiện nguyện, với từng hàng xe tải của các vùng chung quanh chuyên chở nhu yếu phẩm tới các đồng bào đang bị phong tỏa tại Sài Gòn.

Có tình thương mới có *nhân đạo*, mà *đạo* là đường sáng, đường sạch để đi tới chân trời của cõi *nhân* (*nhân từ*, *nhân tâm*, *nhân bản*, *nhân vị*, *nhân phẩm*, *nhân nghĩa*, *nhân lý*, *nhân tính*). Bọn *gian quan* cùng bọn *gian thương* chắc chắn chúng không có *nhân đạo*, vì đường đi của chúng tối tăm trong âm đạo, vì bản chất của chúng là âm binh, sống không có ánh sáng chân trời của cõi *nhân*.

Tình thương trong *nhân nghĩa*

Câu chuyện của tình thương khi được nuôi dưỡng rồi giáo dưỡng bằng *tình nghĩa*, thì tình thương đã hiện hữu bằng *độ bền* của nó, vì nó biết:

- Chấp nhận thử thách của đường dài: «*Đường dài ngựa chạy biệt tăm/ Người thương có nghĩa mấy năm cũng chờ*».
- Cam nhận thăng trầm của thời gian: «*Sông dài ngựa chạy biệt tăm/ Người thương có nghĩa mấy năm cũng chờ*».

Dài trong không gian, dài theo thời gian, nên tổ tiên Việt đã thấy được «*có tình phải có nghĩa*» mới bền, nên tổ tiên Việt đã thấu được «*hết tình nhưng còn nghĩa*», nên không bỏ rời nhau, không ruồng rẫy nhau. Dòng suối bền, không bao giờ cạn, không bao giờ ngừng luân lưu tình thương tới đồng bào, tình người tới đồng loại, đó là hình ảnh của *nhân nghĩa*. Luôn bền tình, luôn bền tâm, để luôn bền chí trong ý nguyện cứu độ tha nhân như cứu chính mình, để tha nhân dù đang là nạn nhân của những nỗi khổ niềm đau sẽ cùng mình vượt thoát hoạn nạn, vượt thắng họa nạn.

Nhân nghĩa hiển hiện hằng ngày qua tình thương đồng bào giữa mùa đại dịch 2021, với hằng triệu triệu đồng bào không những bị cách ly, giãn cách, phong tỏa, với bao người thiếu ăn, thiếu uống. Nhưng qua *nghĩa* cử từ thân thuộc tới láng giềng, từ vùng này tới miền kia, từ thiện nguyện cá nhân tới các hội đoàn từ thiện, *nhân nghĩa* được nhận rõ từ hành động tới ngôn ngữ:

- «*Bà cầm bữa cơm này đi, bà cứ ăn cho đủ, ngày mai, ngày mốt, ngày kia, chúng con còn trở lại đây để lo cho bà, bà đừng lo*».
- «*Bác nhận năm ký gạo này đi, nhớ lấy thêm nhiều rau, tụi con sẽ trở lại hàng tuần bác à, thiếu gì thì tụi con sẽ mang lại, bác không lo nhé!*».
- «*Bọn cháu còn đây, đâu chỉ mùa dịch, mà còn làm từ thiện dài dài, từ năm này sang năm kia, chúng cháu luôn có mặt, hứa với cô chú như vậy*».

Nhân nghĩa trao lời hứa với đường dài, giữ lời hứa với thời gian, trong lời hứa có:

- Ý nguyện giúp người bớt đau, làm đời bớt khổ.
- Ý nguyện đưa đồng bào ra khỏi nỗi khổ, dắt đồng loại ra khỏi niềm đau.
- Ý lực của *cho-che-chia-chung* để gạt đi cái ác, cái tham, cái hèn...

Tình thương trong *nhân ái*

Tình thương người phải là cốt lõi của tình người trong mỗi chúng ta:

- Có tình cảm thương yêu đồng loại
- Có tình nghĩa quý yêu đồng bào.

Nhưng chính *cái nhân* khi có nguồn con của *cái ái*, thì ta không những thương người mà còn biết thương:

- Mọi động vật, thực vật đang sinh sống quanh ta
- Mọi môi trường, môi sinh nơi bảo trì mọi sự sống.

Câu chuyện *nhân ái* dường như không ngừng ở:

- Cảm xúc của cảm tình
- Cảm động của cảm tình

Mà nó đi sâu vào *nhân tính* làm nên *nhân lý* của *nhân từ*, *nhân tâm*, *nhân đạo* trong mỗi chúng ta, khi *cái ái* điều khiển hành động thương người, thương mọi người, mọi sự sống:

- *Thấy người đói thì cho ăn*, như định đề nơi nào có đói ta đến cứu đói.
- *Thấy người khát thì cho uống*, như định luận nơi nào có khát ta mang nước tới.

Nhân ái xuất hiện thoải mái qua từ thiện và thiện nguyện trên bình diện vĩ mô:

- *Thấy nơi nào nghèo khổ*, ta tới cứu giúp.
- *Thấy nơi nào lũ lụt*, ta tới cứu trợ.

Phản diện của *nhân ái* thì rất nhiều, không bao giờ thiếu trong một xã hội bị trống giá trị cộng hòa (*tự do, công bằng, bác ái*), rỗng giá trị dân chủ (*công lý, đa nguyên, nhân quyền*). Phản diện có ngay trong:

- Chế độ *độc đảng toàn trị* của *ai chết mặc ai, tiền thầy bỏ túi*
- Định chế *quỷ quyền công an trị* của *truy cùng diệt tận*
- Cơ chế *tà quyền tham nhũng trị*, của *lòng tham không đáy*
- Nguồn máy *ma quyền thanh trừng trị*, của *giết người diệt chủng*
- Quan hệ *âm quyền trọc phú trị*, của *phá nhà cướp đất dân...*

Khi một chế độ, một định chế, một cơ chế, một nguồn máy, một mạng lưới *quan hệ-tiền tệ-hậu duệ* với hai quy luật: *mạnh được yếu thua* và *cá lớn nuốt cá bé* thì *nhân ái* vẫn còn bị đốn tận gốc, tróc tận rễ.

Tình thương trong nhân tính

Nhân tính mang nội lực của *nhân giáo* được kết tinh từ *nhân từ, nhân tâm, nhân đạo, nhân nghĩa*, nên nhân tính biết xua đi quy luật cá lớn nuốt cá bé; đuổi đi phản xạ ích kỷ *ai chết mặc ai*, đẩy ra xa phản ứng mạnh được yếu thua... nên nhân tính rời xa và không bao giờ muốn cận kề, gần gũi với *thú tính*. Nhưng trong một chế độ áp đặt bạo quyền toàn trị lên đầu dân tộc thì *cái ác* vẫn sử dụng *thú tính* để khống chế nạn nhân, *cái ác* cứ vận dụng *thú tính* để trấn áp đồng loại, *cái ác* còn tận dụng *thú tính* để xiết cổ đồng bào. Thí dụ không thiếu trong mùa đại dịch 2021, khi bạo quyền toàn trị đã sử dụng, vận dụng, tận dụng *cái ác* qua chính sách cách ly, giãn cách, phong tỏa thành phố Sài Gòn:

-Một thanh niên đứng rút 2 triệu đồng trước máy phát tiền thì đám công an lại chặn xét và phạt 1 triệu.

-Một gia đình chỉ bán lẻ rau cho đồng bào cần rau, đã bị công an lần đám dân phòng lôi kéo như súc vật về đồn công an.

-Một gia đình buôn bán chỉ hé cửa, cùng bị đám công an đến phạt, và người đàn ông chủ gia đình đã khóc than và quỳ lạy trước đám công an này.

-Một thanh niên khác đi mua bánh mì, bị chặn, bị xét, bị phạt, bị lôi về đồn công an, với lời lẽ mục súc của một phó chủ tịch UBND Phường là «*bánh mì không phải thực phẩm*»...

Cái ác luôn tìm cách cộng rồi nhân *cái thú tính* từ man rợ tới mọi rợ với đám sai nha của nó để đe dọa *cái nhân*, bắt *nhân tính* phải cúi đầu, khom lưng, nhắm mắt, quỳ gối trước *cái ác*. Tình thương là cốt lõi của *nhân tính*, và cùng thời điểm với *cái ác* giữa mùa đại dịch, tiếng nói của tình thương, ngôn ngữ của nhân tính lợi ngược dòng để lướt trên lưng, trên vai, trên đầu *cái ác*:

*«*Chú ơi, tụi con làm thiện nguyện, mỗi ngày phải lo hàng chục ngàn bữa cơm cho đồng bào đang bị giãn cách đã hơn 40 ngày nay rồi, mệt quá, nói không ra hơi nữa*».

*«*Bác ơi, từ sáng sớm tới khuya, hết khuôn vác thực phẩm tới làm bếp, rồi đi phân phát tận nơi cho các đồng bào. Mắt đã mờ, chân lúc nào cũng như muốn quy, làm suốt ngày, cứ cố quên cái mệt, vì mình gục là đồng bào mình đói*».

Khi tình thương xuất hiện bằng *nhân tính* thì chắc chắn cuộc sống của các nạn nhân sẽ: «*dễ thở*».

Tình thương trong *nhân bản*

Cái căn bản để làm người là tình thương, vì tình thương biết bảo vệ đời sống xã hội, vì tình thương biết bảo quản sinh hoạt xã hội, vì tình thương biết bảo hành quan hệ xã hội. Khi cái ác của bạo quyền độc đảng toàn trị hành tác bằng công an trị, cái ác chỉ áp chế đời sống xã hội, chỉ quản thúc sinh hoạt xã hội, chỉ canh giữ quan hệ xã hội. Đây là khoảng cách khác biệt một trời một vực giữa một xã hội có tình thương và một xã hội bị cai trị bởi cái ác.

Con người cứ lần tìm mãi những chế độ chính trị, những định chế pháp lý, nhưng cơ chế xã hội để bảo hộ tình thương, cùng lúc bảo trợ nhân bản, không cho cái ác lần mò tới để hãm hại tình thương, để truy diệt nhân bản, cho tới nay con người đã tìm ra hai khu vực giá trị của nhân bản:

- Giá trị cộng hòa: *tự do, công bằng, bác ái.*
- Giá trị dân chủ: *công lý, đa nguyên, nhân quyền.*

Vậy mà vẫn chưa đủ, phải đi xa, đi sâu, đi rộng, đi cao ngay trong không gian của nhân bản để nhận ra là con người có thể làm hay hơn, tốt hơn:

- vừa bằng tình thương vi mô giữa người này với người kia,
- vừa bằng tình thương vĩ mô giữa con người và mọi sự sống.

Khi phối hợp để liên kết hai loại tình thương này, thì sẽ có hai loại tình thương khác sẽ sinh ra:

- tình thương môi trường và môi sinh,
- tình thương tương lai và các thế hệ mai hậu.

Khi tất cả tình thương này được rõ ràng trong ý thức, rành mạch trong nhận thức của con người, thì thể chế cộng hòa và định chế dân chủ sẽ xuất hiện, vậy mà vẫn còn chưa đủ, con người còn muốn đi xa hơn, đi rộng hơn bằng:

- *an sinh xã hội*, nơi mà những cái *xấu, tồi, tục, dở* của bất công sẽ không có chỗ đứng.
- *xã hội dân sự*, nơi mà những cái *thâm, độc, ác, hiểm* của bạo quyền không có ghế ngồi.

Nếu *nhân bản* là cái căn bản để làm người, thì căn bản này không khô cứng trong nguyên tắc, nhân bản là một mạng lưới sinh động, vì nó biết tiếp nhận *nhân từ, nhân tâm, nhân đạo, nhân ái, nhân nghĩa* để phục vụ, để bồi dưỡng, để chăm sóc cho *nhân lý, nhân tri, nhân trí, nhân vị, nhân quyền*; để nâng, để cống, để bồi, để ẵm *nhân phẩm*.

Tình thương trong nhân lý

Trong *cái nhân* có *cái lý*, và *cái lý* xuất hiện để thuyết phục *cái nhân* từ phân tích tới giải thích trên dặm đường đi tìm *nhân phẩm*, *nhân bản*, *nhân vị*, vừa bằng *nhân tính*, *nhân tri*, *nhân trí*, mà vừa bằng *nhân đạo*, *nhân tâm*, *nhân từ*. Lịch sử của nhân loại chính là lịch sử đi tìm *nhân lý* hay, đẹp, tốt, lành nhất cho mình, và khoa học xã hội và nhân văn phải thấy cho thấu *nhân lộ* của *nhân lý* bằng khách quan, bằng khoa học:

* *Tocheville*, khi nghiên cứu về thể chế dân chủ của Hoa Kỳ, để hiểu sinh hoạt của đa nguyên trong đa đảng, nơi mà công lý được trợ lực bởi công luật sẽ bảo vệ được nhân quyền. Nhưng tư tưởng gia này còn đi xa hơn nữa trên các giá trị về tự do và công bằng để giới hạn bất bình đẳng, thì ông đề nghị chúng ta phải hiểu tới nơi tới chốn định đề của *chủ nghĩa cá nhân*. Nếu không bảo vệ cá nhân ngay trong dân chủ bằng quyền lợi của cá nhân thì sẽ không bao giờ có dân chủ, như vậy cá nhân chủ nghĩa là một trong những nhân lý không được quên.

* *Colman*, khi nghiên cứu về *cá nhân chủ nghĩa* để giải mã cho *chủ thuyết duy lý*, một chủ thuyết đang áp đảo tất cả các chuyên ngành trong khoa học xã hội và nhân văn. Nơi mà mọi chuyện được tính toán bằng *duy lý* để có *chỉnh lý* trong quá trình thuyết phục đối tác, vì đã *hợp lý* với bối cảnh đã được *cái lý* phân tích khách quan tới nơi tới chốn. Mà *duy lý* ở đây là *duy lý* từ đầu tới cuối: từ đề nghị tới thảo luận, từ quyết định tới hành động, và mọi con tính của *duy lý* đều trực tiếp hay gián tiếp dựa trên *quyền lợi*, cụ thể hơn là dựa trên *tư lợi*.

* *Boudon*, khi nghiên cứu về *chủ thuyết duy lý*, thì không chỉ ngừng ở quyền lợi chế tác ra *tư lợi*, mà còn đi sâu vào *thuyết hậu quả* để nhận ra nhân lý. Cụ thể là trên thượng nguồn của *cái lý* thì rất là *duy lý*, tới trung nguồn thì giữ cho *chỉnh lý*, và khi tới hạ nguồn thì phải *hợp lý* với hoàn cảnh, với thực cảnh. Chính quá trình thích ứng với bối cảnh qua *duy lý-chỉnh lý-hợp lý* đã giúp cho con người xây dựng được *ý thức*, nơi mà *nhận thức* giúp ta quyết định ngăn những *tư lợi* trước mắt, để tránh gây ra những hậu quả tiêu cực lâu dài cho con người. Chính *thuyết hậu quả* đã điều tiết, điều chế, và điều chỉnh lại *chủ thuyết duy lý*.

* *Morin*, thầy vừa đúng một trăm tuổi giữa mùa đại dịch 2021, thầy muốn đào sâu hơn *chủ thuyết duy lý*, để chỉ ra là mọi *cái lý* trên đời này luôn có nguồn cơn tới từ *cái đam mê* làm nên *cái xúc cảm*, chính *cái xúc cảm* sẽ điều khiển *cái cảm động*, để chế tác các *cái lý* mà nó cần, và *cái xúc cảm* lớn nhất tình cảm con người chính là: *tình thương*!

Tình thương trong nhân phẩm

Nhân phẩm không phải sinh ra là có, trong lịch sử của nhân loại thì nhân phẩm là kết quả của:

- Cuộc đấu tranh vì *nhân bản, nhân vị, nhân tính*, chính là cuộc đấu tranh vì các giá trị của cộng hòa: *tự do, công bằng, bác ái*.
- Cuộc đấu tranh vì *nhân tri, nhân trí, nhân sinh*, chính là cuộc đấu tranh vì các giá trị của dân chủ với *đa nguyên* không những là *đa đảng*, mà trước hết là *đa tri, đa trí, đa năng, đa hiệu*...
- Cuộc đấu tranh vì *nhân đạo, nhân tâm, nhân từ*, chính là cuộc đấu tranh vì các giá trị của *tình thương* làm nên tình người.

Nguyễn Trãi đã nhận ra *mô thức của nhân phẩm* cho Việt tộc: «*Lấy nhân nghĩa thắng hung tàn/ Lấy trí nhân thay cường bạo*». Kim chỉ nam của tình thương không bao giờ rời các cuộc đấu tranh vì *nhân phẩm*; nhưng cái ác luôn muốn diệt tình thương ngay trong tình người, mà ý đồ làm nên tâm địa của nó chúng ta thấy rõ qua *chế độ độc đảng toàn trị* với mạng lưới:

- *Bạo quyền công an trị*
- *Tà quyền tham nhũng trị*
- *Quý quyền tuyên truyền trị*
- *Ma quyền ngu dân trị*
- *Âm quyền thành trìng trị*...

Tất cả nhằm phục vụ cho cái ác với *chuyên chính vô sản* nhưng thực chất là *chuyên chính vô minh, vô tri, vô giác, vô cảm*, nơi mà sự cảm xúc về tình người bị *truy cùng diệt tận*, nơi mà sự cảm động từ tình thương bị đốn tận gốc, tróc tận rễ. Sẽ không có *nhân phẩm* của một cá nhân, của một tập thể, của một cộng đồng, của một dân tộc, của một nhân loại, nếu không có sự đồng hành của tình thương. Khi ta thấy:

- *Dân oan trong màn trời chiếu đất*
- *Dân đen giữa đầu đường xó chợ*
- *Trẻ em bụi đời vật vờ như oan hồn*
- *Bệnh nhân trong bệnh viện kiếp con sâu cái kiến*...

Nhân phẩm của ta sẽ không trọn vẹn khi tha nhân trước mắt ta đã bị cướp đi *nhân phẩm*. *Nhân phẩm* của ta sẽ *quỳ, chột, điếc, câm* nếu tha nhân trước mắt ta đã bị tra tấn bằng những nhục hình mà giờ đây đã tàn phé với bao thương tật, và trước các thương tật này chúng ta không có một chút tình thương gì, thì chắc chắn là chúng ta không có *nhân phẩm*.

Tình thương trong nhân hậu

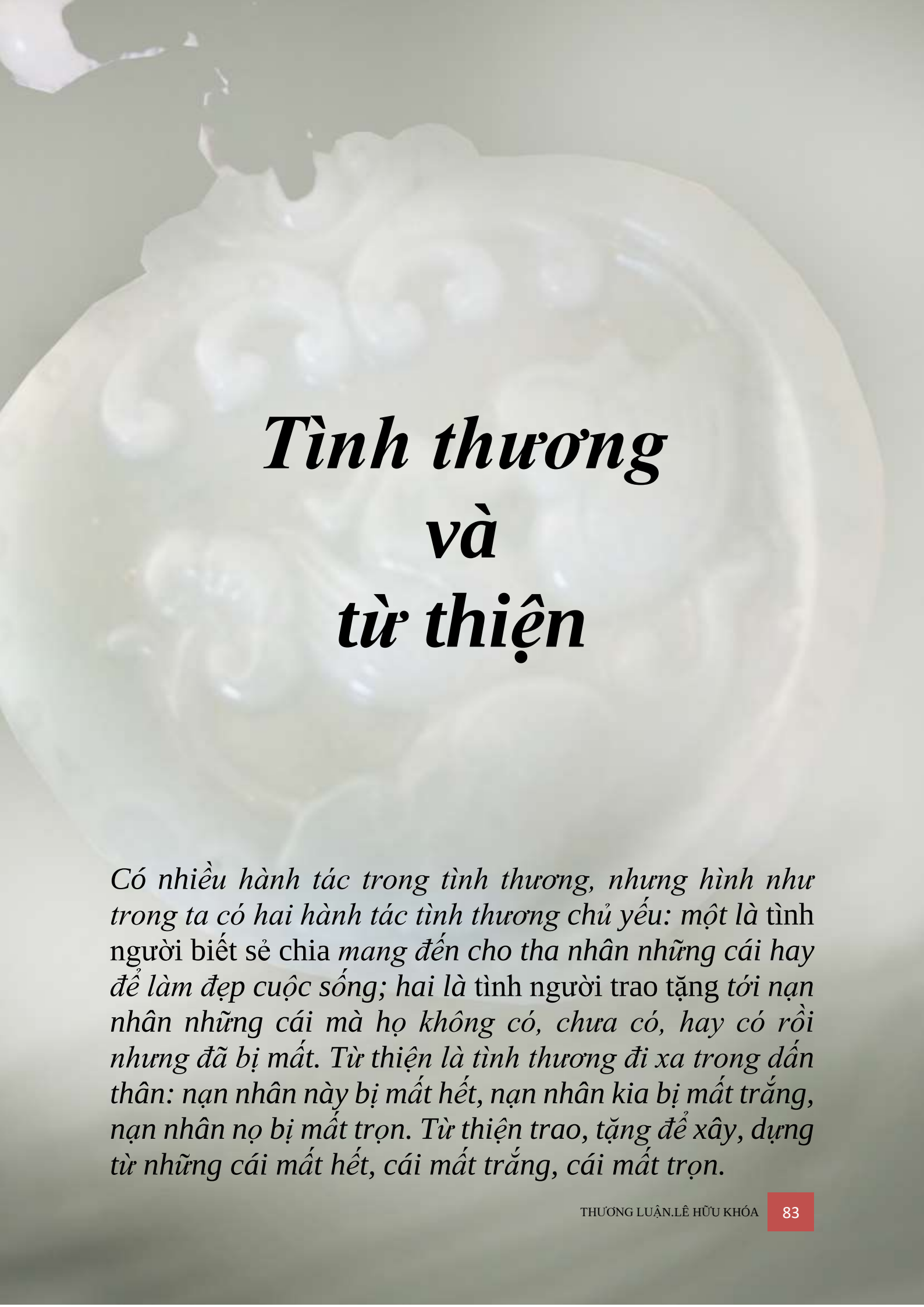
Cái thảm bại của *cái ác* với *chuyên chính vô sản* mang thực chất của *chuyên chính vô minh, vô tri, vô giác, vô cảm*, mà thực chất là *chuyên chính vô học*, vì không được giáo dục về tình người, và không được giáo dưỡng bằng tình thương. Nên vị lai của *chuyên chính vô học* chỉ là *chuyên chính vô hậu*, giáo lý của tổ tiên Việt rất rõ ràng:

* *Sống lâu mới biết lòng người có nhân*, ngược lại ĐCSVN từ khi cướp được chính quyền 1945, cho tới nay 2021 đã chọn con đường *thất nhân* của bạo lực cách mạng, làm nên bạo quyền của độc đảng, bạo hành của công an trị.

* *Sống có nhân mười phần không khó*, ngược lại ĐCSVN từ khi tổ chức cuộc nội chiến Bắc-Nam huynh đệ tương tàn (1954-1975), từ *Cải cách ruộng đất* (1956-58) tới chính sách *trại cải tạo* tại miền Nam (1975-1990), từ chính sách *kinh tế mới* tới thảm họa *thuyền nhân* trên biển Đông, bao sinh linh đã mất mạng với hành tác bạo tàn *bất nhân thất đức* của ĐCSVN.

Các thảm bại lớn nhất từ lãnh tụ tới lãnh đạo của ĐCSVN là vừa vắng *chữ nhân*, lại vừa trống *chữ hậu*, làm nên *nhân hậu* (chính là thành công lớn nhất trong một nhân kiếp), cụ thể là ĐCSVN không có một cương lĩnh hay một chính sách gì về tình thương, từ lãnh tụ thừa nào tới lãnh đạo thừa này, không ai viết được một văn bản hay một tác phẩm, một sáng tác hay một tư tưởng, để có được một sự nghiệp hay một công trình gì về tình thương. Không được giáo dục, vắng giáo khoa, trống giáo trình, vì rỗng giáo lý về tình thương, nên từ lãnh tụ thừa nào tới lãnh đạo thừa này của ĐCSVN luôn bị tê bại trong tư tưởng ngay trong lý luận về hòa hợp hòa giải dân tộc. Tổng kết các thảm bại của ĐCSVN ta có thể vận dụng một mô thức giải luận là ĐCSVN không biết, không hiểu, vì không có một đạo lý, một luân lý, một đạo đức, một giáo lý gì về *tình thương*. Nên họ sẽ *vô hậu*, cụ thể là không có tương lai, không có cơ đồ vì không có sáng tác tư tưởng, không có sự nghiệp, vì không có sáng tạo công trình gì về tình thương. Thử thách giáo lý Việt rất rành mạch: «*Ở người ta thương; đi người ta nhớ*», chân lý này luôn đúng. Nên một lãnh tụ đầu đảng có lăng tâm thật lớn ngay thủ đô, và một chủ tịch nước cướp đất canh tác của dân để xây lăng, đều là chuyện cười của nhân loại. Vì các lăng này là bản lai diện mục của *cái ác*, thì *một sớm một chiều trước trước cuộc đời* của dân chủ, các lăng này sẽ thành tro bụi, vì bản chất của nó hoàn toàn *vô hậu*!

Tình thương và từ thiện

Có nhiều hành tác trong tình thương, nhưng hình như trong ta có hai hành tác tình thương chủ yếu: một là tình người biết sẻ chia mang đến cho tha nhân những cái hay để làm đẹp cuộc sống; hai là tình người trao tặng tới nạn nhân những cái mà họ không có, chưa có, hay có rồi nhưng đã bị mất. Từ thiện là tình thương đi xa trong dân thân: nạn nhân này bị mất hết, nạn nhân kia bị mất trắng, nạn nhân nọ bị mất trọn. Từ thiện trao, tặng để xây, dựng từ những cái mất hết, cái mất trắng, cái mất trọn.

Tình thương và lao động

Tình thương thật không ở trên đầu môi chót lưỡi mà *tình thương* hiện hiện bằng hành động cụ thể, và nếu nạn nhân cần sự giúp đỡ dài theo thời gian, thì *tình thương* sẽ ngày ngày có mặt, đây là định nghĩa cốt lõi của hành động từ thiện của các chủ thể thiện nguyện. Tại đây, lao tác thường trực của các chủ thể thiện nguyện chính là lao động tới từ *tình thương*. Một nhân dạng lao động đẹp, nó ngược lại với cái ác của bạo quyền là từ chối lao động, vì nó chỉ biết *ăn trên ngồi trốc* lên đầu lên cổ các nạn nhân của nó. Thí dụ thì không thiếu trong mùa đại dịch 2021 này: công an lợi dụng *chỉ thị 16* về giãn cách và phong tỏa để xét phạt rồi hối lộ, tham nhũng. Công an ngăn chặn các đoàn xe vận chuyển thực phẩm từ thiện để khuấy nhiễu, làm khó dễ, cũng để cuối cùng là trục lợi qua hối lộ. Ngay khi người dân đói phải đi mua thực phẩm, thì cái ác trục lợi ngay trên nỗi đói, cảnh nghèo của người dân, tại Nha Trang, Khánh Hòa:

-Công an chặn bắt một thành niên đi mua bánh mỳ, và cái ác tự buộc tội rồi bắt phạt với kết luận là: “*Bánh mỳ không phải thực phẩm!*”.

-Công an cùng đám này, tới tận lò bánh mỳ để tiếp tục tự kết luận để buộc tội rồi bắt phạt vẫn câu chữ: “*Bánh mỳ không phải thực phẩm!*”.

Trong khi các ác lộ nguyên hình của nó trong một chế độ *bạo quyền công an trị* được bảo kê bởi *độc đảng toàn trị*, thì ngay tại Sài Gòn có:

* Một hội đoàn từ thiện một ngày lo hơn 6000 phần ăn cho đồng bào đang trong cơn đói gục trong phong tỏa, biết vận động một tăng đoàn Phật giáo đến trợ lực để nhân phần ăn lên 12000 mỗi ngày.

* Một hội đoàn từ thiện khác cũng nhân số lượng các bữa ăn và tìm mọi cách đưa tới các khu vực mà đồng bào F0 bị cách ly, và không quên lo luôn các phần ăn cho bác sĩ, y tá, nhân viên...

* Một hội đoàn từ thiện nữa, ngày đêm tiếp các đoàn xe của miền Bắc, miền Trung gửi thực phẩm lo cho đồng bào Sài Gòn trong mùa đại dịch đã yêu cầu các người có thời gian đến phụ giúp họ chuyển các thực phẩm giữa đêm, mỗi đêm hơn 20 tấn hàng.

Tình thương trực diện để đối diện với cái ác, nơi mà cái ác có phản xạ lén lút để vơ vét hoặc trắng trợn trong cướp giật, ngược lại *tình thương* nhân lên chất lượng, cộng thêm số lượng, để căng rộng từ thiện, để trải dài thiện nguyện. Vì *tình thương* chưa có bao giờ *ngồi cùng chiếu, ăn cùng mâm* với cái ác.

Tình thương và kinh tế

Khi hai thành phần: các chủ thể của tình thương cùng các chủ thể thành công trong kinh tế, cả hai trao tới kinh tế học ba kết luận tới từ điều tra và khảo sát để định vị chỗ đứng của tình thương trong kinh tế :

- Mỗi lần tình thương được trao tặng là mỗi lần vốn của tình thương được nhân lên gấp đôi, gấp ba, có khi còn nhiều hơn nữa.
- Mỗi lần tình thương không được trao tặng là tình người bị mất trắng, lòng tốt bị mất hết, lòng tin bị mất trọn.
- Mỗi lần tình thương được trao tặng qua tiền bạc để cứu các nạn nhân trong cơn khốn khó, thì câu ngạn ngữ «*Tiền không làm nên hạnh phúc*», nhưng chính các chủ thể của tình thương cùng các chủ thể thành công trong kinh tế đều đồng tình để sửa lại câu này cho chí lý hơn với sự thật của nhân sinh là: «*Tiền không làm nên hạnh phúc trừ khi tiền được tặng*» bằng tình thương.

Liên kết của ba định đề tình thương trong kinh tế: *tình thương tăng vốn-tình thương không bị mất-tình thương tạo hạnh phúc* khi phải đối diện với thực tế trong sinh hoạt kinh tế là tự do cạnh tranh, với quan hệ kinh tế là tranh giành thị trường thì sự thật sẽ ra sao? Tại đây nếu ta định vị tình thương là sung lực không những để cứu rỗi các nạn nhân ra khỏi nỗi khổ niềm đau của họ, mà chính tình thương phải đủ thông minh để trực tiếp hay gián tiếp bảo vệ các *lợi ích chung*, trong đó có hai lợi ích chung chủ yếu:

- *Lợi ích chung* về thiên nhiên, tài nguyên, năng lượng, một thí dụ cụ thể là nước, nước là lợi ích chung của mọi người, nước không phải là lợi ích riêng của chỉ một sinh hoạt kinh tế, hoặc là lợi ích riêng của một người, một nơi, một miền, một vùng, một quốc gia. Tại đây, ta phải trực diện với cái ác của Tàu tặc trên biển Đông, và Tàu tà trên sông Mekong, trực tiếp gây ra Tàu họa, Tàu Hoạn, Tàu phỉ, Tàu tà...
- *Lợi ích chung* về nhân lực lao động, nguyên khí quốc gia, một thí dụ là *thông minh Việt, sáng tạo Việt* đang bị truy cùng diệt tận bởi bạo quyền độc đảng toàn trị, độc tài nhưng bất tài, độc trị nhưng không hề biết quản trị đất nước, độc tôn nhưng không hề biết tôn trọng tiền đồ tổ tiên Việt.

Bản lĩnh Việt phải đi từ *tình thương Việt* vì mô giữa đồng bào với đồng bào, từ đó nhận ra *tình thương Việt vĩ mô* là phát triển đất nước, tiến bộ xã hội và văn minh dân tộc của nhân quyền bằng tình thương.

Tình thương và doanh nghiệp

Khi *khoa học quản lý* cùng *điều khiển học* hợp lực cùng *kinh tế học* và *xã hội học tổ chức* để cùng nhau nhận diện ra hai loại doanh nghiệp trong sinh hoạt lao động và xã hội:

*Loại thứ nhất chỉ biết lợi nhuận, là nơi chỉ có cạnh tranh thị trường và tranh giành giữa các cá nhân làm việc cùng một không gian nghề nghiệp. Loại này thì tư lợi của doanh nghiệp sinh đôi với lợi ích cá nhân, rất khó vượt qua các khủng hoảng lớn, nếu ai cũng vụ lợi trong tư lợi.

*Loại thứ nhì có tham gia trong các hoạt động xã hội, có tham dự vào các chương trình thiện nguyện, các hội đoàn từ thiện, để doanh nghiệp và xã hội có cùng sự cảm thông trong thăng trầm của xã hội. Đây là loại doanh nghiệp thường vượt thoát được các khủng hoảng, vượt thắng được các suy thoái trong kinh tế và lao động.

Khi nhận ra có hai loại nội công, hai loại bản lĩnh, hai loại tâm vóc, loại thứ nhất “*ai chết mặc ai, tiền thầy bỏ túi*”, và loại thứ hai “*đồng cam cộng khổ*” rồi “*đồng hội đồng thuyền*” trong thử thách cũng như trong chiến thắng thì kết luận thứ nhì được lấy ra là: các doanh nghiệp đã giáo dục và giáo dưỡng nhân viên và cộng tác viên của mình bằng tình người trong đoàn kết, tình thương trong tương trợ là những doanh nghiệp lớn, với độ phát triển nhanh. Đây là một kết luận sắc nhọn vừa cho *khoa học quản lý* và *điều khiển học*; vừa cho *kinh tế học* và *xã hội học tổ chức*. Câu chuyện tình người trong đoàn kết, tình thương trong tương trợ của những doanh nghiệp cũng là câu chuyện mà *triết học đạo đức, chính trị học tri thức* phải lấy ra những bài học để phân tích và giải thích hợp lý với hai loại người có mặt trong nhân loại:

-Loại thứ nhất, ích kỷ tạo ra vị kỷ, lấy vụ lợi để xây tư lợi, thì “*ai chết mặc ai*” rồi “*bây chết mặc bây*”, những kẻ không có tình thương này thường là những kẻ “*khôn quá hóa dại*”. Cùng vượt qua sóng gió với đồng loại nhưng sẵn sàng bỏ rơi đồng loại để bơi một mình, và sẽ chết đuối một mình.

-Loại thứ nhì có tình thương dắt vị tha, có khoan dung dẫn rộng lượng, nơi mà “*sóng chết có nhau*” trong *sóng to bão lớn*, biết đoàn kết, vững mái chèo để vượt phong ba, cùng nhau vượt thoát để vượt thắng thử thách.

Ngoài câu chuyện *đoàn kết thì sống, chia rẽ thì chết*, câu chuyện này còn có một ý nghĩa khác: kẻ có tình thương với đồng loại luôn có *một cuộc sống có ý nghĩa* hơn kẻ ích kỷ chỉ thấy tư lợi.

Tình thương và đại dịch

Giữa mùa đại dịch trong hè năm 2021 này, bao thành phố rồi vùng miền bị phong tỏa, giãn cách, cách ly, mỗi ngày bao triệu đồng bào sống trong khốn khó, dịch bệnh vây bủa cùng sự đe dọa của đói, của khổ. Hành tác từ thiện và hành động thiện nguyện nói lên được hai nội dung: lương tâm của nội tâm và lương tri của lý trí, với những lý lẽ của tình thương:

- «*Rau bán nhưng xin thì cho*»
- «*Gạo cần thì lấy*»
- «*Trái cây cứ lấy tự nhiên*»
- «*Có tiền thì trả, không có tiền cứ lấy*»...

Tình thương mở mắt, mở lòng, mở lối, mở đường chỉ bằng khẩu hiệu ngắn gọn: «*0 đồng*», một khẩu hiệu đẹp vô cùng trong một chế độ toàn trị mà sự vô cảm «*ai chết mặc ai*», song hành cùng cái tham «*tiền thầy bỏ túi*». Bọn gian quan cùng đám sai nha đã *thừa gió bẻ măng*, chặn đường dân xét chứng thư xét nghiệm âm tính, tìm cách để phạt, phạt để có hồi lộ. Đám gian thương, qua các siêu thị thì *thừa nước đục thả câu*, tăng giá thực phẩm. Một chế độ độc đảng toàn trị chuyên nuôi cái gian để dưỡng cái ác, nơi mà cái ác sống bám vào cái gian, gian và ác cùng nhau chế tác ra quy trình *thâm-độc-hiểm* để đẩy đồng bào rọ, rồi đưa đồng bào lên thót bằng những toan tính *xấu, tồi, tục*. Nên cái gian cùng cái ác không bao giờ có cùng đường đi lối về với tình thương.

Khi *đưa gian đại diện cho cái gian* khoe trên mạng xã hội nó là con ông cháu cha nên không cần hẹn mà đã được chích thuốc ngừa loại tốt nhất của Hoa Kỳ tại bệnh Viện Hữu Nghị Việt Xô, Hà Nội. Thì *đưa gian đại diện cho cái gian* đã vạch mặt chỉ tên cả một *đám ác, chính là đám đầu đảng, đầu sòng, đầu sỏ, đầu nậu của ĐCSVN* đã được chích ngừa bệnh Viện Hữu Nghị Việt Xô, Hà Nội. Khi cả đám từ lãnh đạo tới quan chức lén lút chích ngừa bằng thuốc ngừa loại tốt nhất của Hoa Kỳ, thì cũng chính chúng đang lừa đẩy dân vào chương trình chích ngừa với thuốc của Tàu, mà dân chúng không ai muốn.

Khi *cái gian* chọn khoe khoang, thì *cái ác* bị lộ mặt nạ. Nên tình thương gạt phẳng *cái gian* bằng sự chân tình của thiện nguyện, và tình thương thì luôn xa lánh *cái ác*, vì chốn sinh hoạt của *cái ác* là *âm đạo* của *âm binh*. Tình thương quang minh chính đại trong ánh sáng liêm chính vì tình thương liêm khiết, ngược lại *cái gian* luôn nhưng ham khoe, để cùng *cái ác* phải rúc rúc để chui.

Tình thương và xã hội

Liên kết nghiên cứu đề khảo sát liên ngành trên các mô hình vĩ mô, thì sự hợp lực của *khoa học quản lý* cùng *điều khiển học* cùng *kinh tế học* và *xã hội học tổ chức* đã có những tiến bộ mới để nhận ra tính nội kết giữa tình thương qua sáng kiến thiện nguyện và hành động từ thiện. Có những kinh nghiệm thật mới về quan hệ giữa đầu tư, kinh tế và lao động trong tổ chức xã hội, nơi có hệ thống giáo dục về tình thương:

- Có những xí nghiệp, từ chủ nhân tới nhân viên, mỗi năm giành một ngày để làm từ thiện cho xã hội, và chính chủ nhân lý giải là chuyện làm từ thiện không hề là một hy sinh, mà là một quá trình đầu tư.
- Đây là sự đầu tư về một nhận thức rất cụ thể về tình thương, không những biết làm từ thiện, nơi mà vai trò của thiện nguyện còn tạo được sự đoàn kết và sự tương trợ giữa các thành phần khác nhau trong xí nghiệp, vì tất cả đều có chung một nhận thức: «*đồng cam cộng khổ*», «*sống chết có nhau*», «*đồng hội đồng thuyền*», đây là một sức mạnh vô hình nhưng vô biên.
- Các xí nghiệp này lại tổ chức được các chương trình từ thiện nội bộ, các phương án thiện nguyện tại chỗ, mà thí dụ cụ thể là các nhân viên đã về hưu, trở lại giúp còn đồng nghiệp đang gặp khó khăn, nhất là các đồng nghiệp đang thiếu nợ ngân hàng...

Từ những kinh nghiệm này, thì các chuyên gia trong *khoa học quản lý* cùng *điều khiển học*, *kinh tế học*, *xã hội học tổ chức* lại có thêm các lý luận ngay trong khâu tuyển dụng nhân viên, kỹ thuật viên, cộng tác viên. Nơi mà thí sinh được chú ý và ưu ái trong phỏng vấn cũng như trong khâu xây dựng hợp đồng dài lâu giữa xí nghiệp và thí sinh là sự từng trải của thí sinh trong các sinh hoạt thiện nguyện và từ thiện. Nơi mà tình thương vì đồng loại và xã hội vừa là năng lực, vừa là hiệu năng. Nơi có tình thương đã được trải nghiệm của những chủ thể thiện nguyện biết “nhìn xa trông rộng”; không ích kỷ, chẳng vụ lợi.

Vì trong lý lịch cá nhân của các thí sinh có kinh nghiệm thiện nguyện, có trải nghiệm từ thiện, là một chân dung xã hội của kẻ *sống có ý nghĩa sâu, có ý nguyện cao, có ý lực rộng*, đó là kẻ biết trao, biết tặng mà không cần đòi hỏi được phần thưởng này hay danh vọng nọ, đó chân dung của tình thương biết làm cột trụ cho tình người!

Tình thương và não lý

Trong thế kỷ XXI này, *tâm lý học, tâm thần học, phân tâm học* cùng với *khoa học não bộ, khoa học thần kinh, khoa học tri thức* có những bước tiến lớn về não bộ, với những phân tích, giải thích và kết luận:

* Não bộ của con người có sức đàn hồi, biết co giãn và thích ứng linh động với hoàn cảnh, nếu được tập luyện, tu luyện qua giáo dục.

* Não bộ quyết định từ hành vi tới hành động, từ sáng kiến tới sáng tạo, nơi mà một giáo dục tốt sẽ tạo điều kiện cho não bộ tốt, biết phát triển các hành tác thương người, các sáng kiến có tình người.

* Não bộ khi được giáo dục rồi giáo dưỡng bằng tình thương, tu tập rồi tu luyện để người luôn thương người, thì chính quá trình này sẽ đẩy lùi các nỗi khổ niềm đau trong nhân sinh với trình độ, mật độ, cường độ trên toàn nhân loại, một tình thương vĩ mô và toàn diện.

Khi ta nhận ra tính tiên quyết của sức thích ứng linh động của não bộ, khi ta hiểu được chính giáo dục tốt sẽ làm cho các cá nhân có não bộ tốt có tình người, vận dụng dễ dàng tình thương trong quan hệ xã hội. Từ đó sử dụng tình thương để vừa để “*cứu nhân độ thế*”, vừa để “*đối nhân xử thế*”, thì đây là cuộc cách mạng lớn nhất của nhân loại, đây là cuộc “*thay đời đổi kiếp*” sâu xa của nhân sinh. Khi tình thương có chỗ đứng trung tâm trong não bộ và trong giáo dục, thì tình thương sẽ có chỗ đứng chủ lực ngay trong não lý của mỗi cá nhân. Khi cá nhân vận dụng tình thương trong sinh hoạt xã hội, thì các tệ hiềm giữa các tập thể, các hiềm khích giữa các cộng đồng, các xung đột giữa các sắc tộc, các mầm móng chiến tranh giữa các quốc gia sẽ bị đẩy lùi và tự tiêu hủy với không gian não lý mới. Một không gian của hòa bình biết sử dụng đoàn kết, biết vận dụng tương trợ, biết tận dụng tình thương để điều tiết và điều chế tình người. Câu chuyện não bộ được giáo dục tốt để có não lý vừa lành, vừa đẹp không hề là câu chuyện lý thuyết, trừu tượng, mà nó hiển hiện ngay trong tình đồng bào giữa mùa đại dịch, đi cùng hành động là một loại *ngôn ngữ thuần não lý thương người*, mà thường tới tự những người nghèo khó lại tìm cách giúp các đồng bào khốn khó hơn họ, đang bị cách ly, giãn cách, phong tỏa tại Sài Gòn mùa hè 2021 này. Từ ngữ vựng tới ngữ văn qua ngữ pháp, tình thương có ngôn ngữ não lý thật cao, sâu, xa, rộng: “*Giúp được bao nhiêu thì giúp*”; “*Cho được bao nhiêu thì cho*”; “*Tặng được bao nhiêu thì tặng*”; “*Có nhiều cho nhiều, có ít cho ít*”; “*Cho để cứu người mà*” ...

Tình thương trong lợi ích chung

Tình thương trong những thử thách mới của nhân loại có tầm vóc của cả trái đất, có bản lĩnh của nhân loại, có nội công của nhận thức là tất cả *đồng loại* của ta trên quả địa cầu này chính là *đồng bào* của ta. Một *tình thương vĩ mô* vì biết sống còn để tìm mọi lối ra cho tương lai, một tình thương cao, sâu, xa, rộng biết đi trên lưng mọi cá nhân chủ nghĩa, biết đi trên vai mọi kỳ thị chủng tộc, biết đi trên đầu mọi ý thức hệ bạo quyền vì tư lợi của bon cầm quyền. Hãy nêu rõ những nhận thức mới.

Khi con người biết thương trái đất, từ môi trường tới môi sinh, và con người này có nhận thức là *tầng khí quyển* đã bị thiệt hại, hậu quả đã có đó là *biến đổi khí hậu* gây ra bao thiên tai ngày càng khắc nghiệt cho mọi sự sống. Thì con người phải biết không những bảo vệ mọi sự sống trên hành tinh này, mà con người còn phải có thông minh biết chuyển hóa hai lợi ích đang xung đột nhau là: *lợi ích riêng* của cá nhân và *lợi ích công* của tập thể, của cộng đồng, của dân tộc ra thành *lợi ích chung* nơi mà tất cả mọi cá nhân có thể đầu tư từ trí tuệ tới tài năng, từ năng lực tới thời gian. Tình thương chính là tiền đề để xây dựng *lợi ích chung*, vừa biết nhìn xa trong rộng bằng lý trí của khoa học, bằng trí tuệ của nhân đạo, bằng tuệ giác của nhân phẩm. Những gì đang xảy ra cho đất nước, cho xã hội, cho dân tộc Việt hiện nay hoàn toàn đi ngược lại phạm trù *lợi ích chung*:

- *Tà quyền độc đảng tham nhũng trị*, đã và đang tàn phá môi trường một cách khốc liệt nhất, với tham quan nạo vét trong tàn phá môi sinh, với gian quan từ cấp lãnh tụ tới quan chức bán rẻ tài nguyên đất nước, thí mạng môi trường, để ăn tàn phá tận tiền đồ của tổ tiên Việt.
- *Quý quyền độc đảng trọc phú trị*, là bọn vừa là đầu đảng lại vừa là đầu sòng, đầu sỏ, đầu nậu trong xuất khẩu lao động, nơi mà đồng bào bị biến thành nô lệ cho các xứ láng giềng, cho các châu lục xa xăm, trai thì lao nô, gái thì nô tỳ, sống bờ chết bụi.

Phải nhận ra là *tà quyền độc đảng tham nhũng trị* cùng *quý quyền độc đảng trọc phú trị*, luôn truy cùng diệt tận *tình đồng loại-nghĩa đồng bào* làm nên *tình thương Việt*, hãy kết luận cho rành mạch là *lợi ích chung* không sao đội trời chung với loại *tà quyền* và *quý quyền* này.

Tình thương ngược với *ngược đãi*

Tình thương hoàn toàn xa lạ với ngược đãi, nhưng khi sự ngược đãi đe dọa tính mạng của nạn nhân, thì tình thương sẽ trực diện với ngược đãi, để cứu nạn nhân ra khỏi nỗi khổ niềm đau. Chúng ta đều biết sau chế độ *độc đảng toàn trị* là cả một bộ máy *bạo quyền công an trị* để *truy cùng diệt tận* những đứa con tin yêu của Việt tộc. Họ đấu tranh cho các giá trị của cộng hòa (*tự do, công bằng, bác ái*) song hành cùng các giá trị của dân chủ (*đa nguyên, công lý, nhân quyền*), cả hai loại giá trị này chỉ là một khi cả hai cùng bảo vệ nhân phẩm. Và những đứa con tin yêu của Việt tộc đã bị vào vào lao lý, đó chính là những tù nhân lương tâm hiện nay; thì ngay trong nhà giam là cả một sự vận hành của cái ác nơi mà hành vi *truy cùng diệt tận* được tiếp diễn bằng những hành động với *murù hèn kế bẩn*. Giữa mùa hè của đại dịch 2021, hai tù nhân lương tâm: mẹ là Cấn Thị Thêu, con trai là Trịnh Bá Tư đã bị hành hạ bằng những sự ngược đãi *thất nhân bất đức* nhất:

- Họ bị biệt giam, mà không có các tù nhân khác chung nhà giam có thể làm chứng nhân, mà ý đồ là ngược đãi họ đến cùng cực.
- Hè với nhiệt độ nền trên 40°, mà họ không đủ nước, cũng không có quạt để chống lại cái thiêu đốt của nhiệt độ hè.
- Họ không được thăm nuôi để có hỗ trợ về lương thực và tinh thần, để có những tin tức tối thiểu của gia đình và quyền thuộc.

Sự ngược đãi không những mang bản chất *thất nhân bất đức* của cái ác, mà nó hoàn toàn phạm pháp trước pháp lý, vì các nạn nhân này chưa hề được xử trước tòa án, cụ thể là họ chưa bị buộc một tội gì, một lỗi gì trước công luật. Trước sự ngược đãi, thì hành tác của tình thương vẫn xuất hiện, cụ thể là không bị rời vào ngõ cụt, với Trịnh Thị Thảo là con gái của Cấn Thị Thêu vẫn thu hoạch hoa quả trong vườn và giới thiệu trên mạng xã hội, tức khắc những chủ thể của tình thương đã góp sức để tổ chức ba khâu thiết yếu trong thương mại nội địa:

- Thu hoạch và vận chuyển
- Truyền thông và phân phối
- Bảo quản về chất lượng.

Và cả nước, cả ba miền đã có mặt để cùng Trịnh Thị Thảo vượt thoát bạo quyền công an trị của *truy cùng diệt tận*, vượt thắng tà quyền của *murù hèn kế bẩn*, vì tình thương đi trên lưng, trên vai, trên đầu bọn này.

Tôi: Nguyễn Trần Kim Khanh
cảm ơn anh Trần Văn Dũng và
các em cháu Hoa Tinh Thương
BERGEN/NORWAY đã giúp đỡ
với số tiền là 2.548.426 VNĐ
Ngày 13 tháng 6 năm 2011

Tình thương giải nguy để giải cứu

Tình thương có hành tác vĩ mô mà bản chất các bạo quyền, các tà quyền không sao tiên đoán nổi, nên triết học đạo đức, nhân học giáo lý và xã hội học lương tri chuyên nguyên cứu về nội lực, bản lĩnh, tâm vóc của tình thương không lầm lẫn khi phân tích hành vi của tự thiện để giải thích hành động của thiện nguyện. Đó là kết quả của *Hội Châu Á chống nô lệ lao động* (CUMSA) đã giải nguy và giải cứu hơn 3000 người Việt. Và sẽ giải nguy và giải cứu hơn 8000 người Việt nữa. Tất cả đồng bào Việt này của chúng ta là nạn nhân của chuyện buôn người trên quy mô toàn cầu tự châu Á tới các châu lục xã hơn như châu Phi, nhất là tại các nước Ả rập

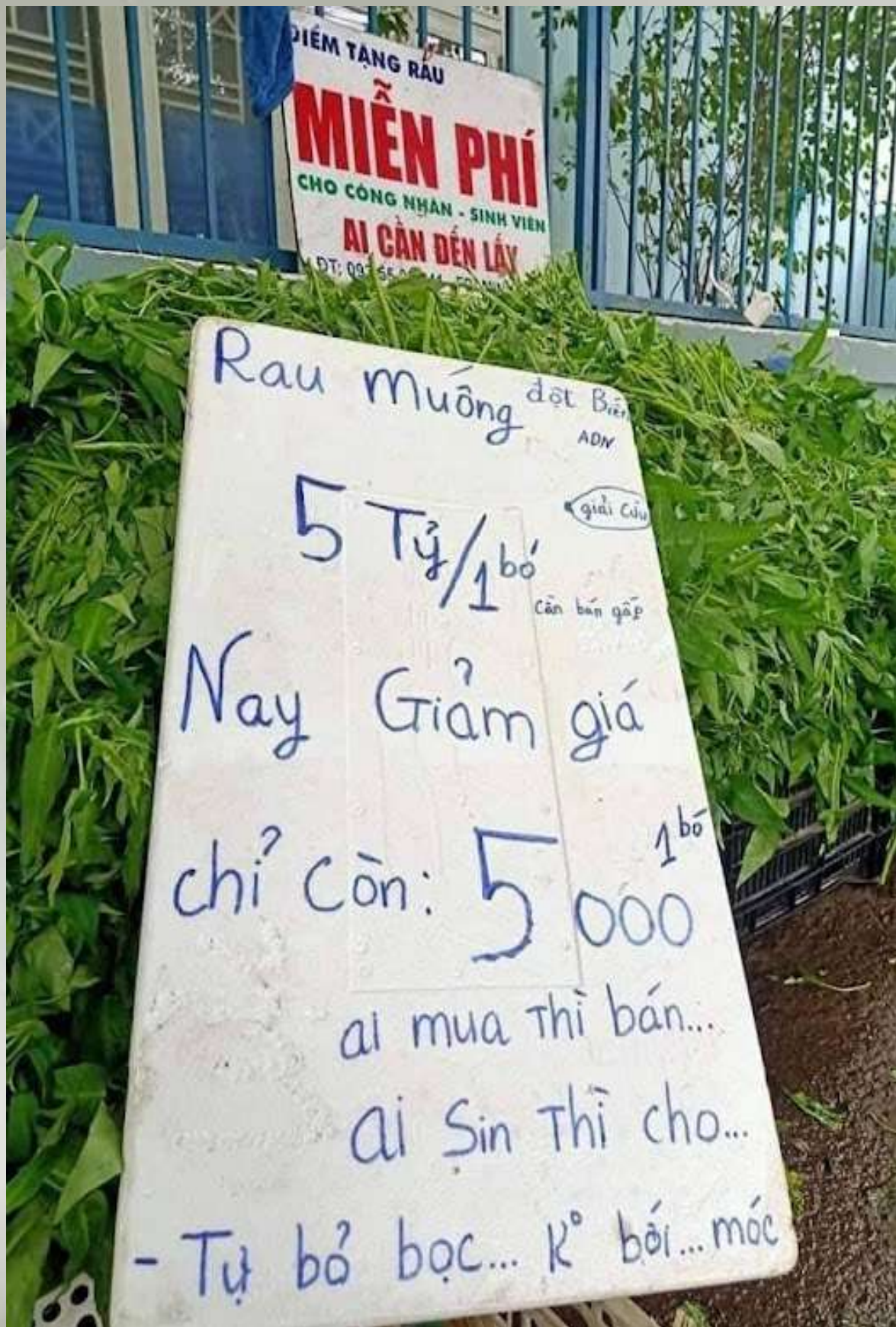
- Phụ nữ bị buôn vào đường dây nô lệ lao động, không lương bổng lại bị tra tấn mà pháp luật nước sở tại không bảo vệ họ.
- Phụ nữ bị buôn vào mạng lưới mại dâm cả châu Á, ngay trên những quốc gia còn rất nghèo như Campuchia, Philippines
- Phụ nữ bị buôn vào hệ thống mang thai mướn rồi bị lừa từ tiền bạc tới tính mạng xa quê nhà, không chỗ nương thân.

Chúng ta không quên hai thành phận khác là đàn ông sa vào hệ thống, mạng lưới, đương dây lao nô, bị bóc lột cùng cực mà không trong mong gì ở chính quyền, ở các sứ quán, các tông lãnh sự. Cùng các trẻ em bị buôn để bị bán lại cho các gia đình tàu không con, hoặc tàn nhẫn hơn nữa là bị mổ để lấy nội tạng. Chính kết quả cụ thể của tình thương biết giải nguy để giải cứu của *Hội Châu Á chống nô lệ lao động*, mà chính phủ Hoa Kỳ đã cảnh cáo và cho chính phủ thời hạn là một năm để chấm dứt nạn buôn người này, vì chính tà quyền độc đảng toan trị, tự lãnh đạo tới quan chức là những tham quan và gian quan đã tổ chức ngay trên thương nguồn chính sách buôn người với danh hiệu là *xuất khẩu lao động*. Với các khâu nôi tiền, đóng tiền, thâm tiền mà tay chân, bộ hạ của tham quan và gian quan này đã vơ vét trên lưng các đồng bào nghèo lại bị thất nghiệp ngay trên quê cha đất tổ của họ. Và nếu tà quyền hiện nay mà không chấm dứt nạn buôn người này thì chính phủ Hoa Kỳ sẽ có nhiều biện pháp, trong đó có phong tỏa tại khoản là khôi tiền bắt lương buôn người do chúng nạo vét được, cùng lúc cấm chúng đặt chân tới Hòa Kỳ, và các nước có văn hóa dân chủ, có văn minh nhân quyền của Phương Tây sẽ lần lượt hành động.

Tình thương biết *trợ duyên* rồi *trợ lực*

Trong kinh *Hoa Nghiêm* có một mô thức về tình thương thật đẹp: *nhìn đời bằng mắt thương*, nhìn để thấy, thấy để thấu, thấu để hiểu, hiểu để thương, đây chính là câu chuyện sâu xa của nhân kiếp. Nơi mà tình thương là nội công của đạo lý, bản lĩnh của đạo đức, tầm vóc của luân lý, và mọi chuyện bắt đầu ngay từ thượng nguồn khi ta lần đầu nhìn tha nhân, một *kẻ xa người lạ* mà ta đã biết nhìn bằng tình thương. Thi sĩ Baudelaire găt gao trên cái nhìn, ánh nhìn, cách nhìn: «*Ở tuổi trưởng thành chúng ta phải chịu trách nhiệm về cách nhìn của chúng ta*». Nhìn buổi ban đầu, nhìn lần đầu tiên đã có tình thương, thì sự thông cảm những nỗi khổ niềm đau của nhau sẽ có mặt ngay tức khắc, ở đây có một câu chuyện về Phật giáo Việt Nam thật đẹp: những người mới xuất gia, chọn đường tu, phải ăn chay. Nhưng có một loại tình thương tên gọi của nó là *trợ duyên*, nơi mà những người thầy chủ trì cho phép kẻ mới vào đường tu tiếp tục ăn mặn một thời gian, rồi từ từ bỏ ăn mặn để ăn chay, thông thả mà thích ứng vào cuộc đời xuất gia với chay trường. Trong giới xuất gia này, nếu lỡ có ai bị tai nạn, nạn nhân này được ăn mặn để có đầy đủ các chất dinh dưỡng, giúp kẻ bị tai nạn phục sức mau, có tên gọi là: *trợ lực*. Những câu chuyện từ *trợ duyên* tới *trợ lực*, là tình thương rất cụ thể, không hề lý thuyết, không có trong kinh, cũng không cần nói ra, nhưng người xuất gia có tình thương ai cũng hiểu được. Và giữa mùa đại dịch này, câu chuyện *trợ duyên* và *trợ lực* lại xuất hiện trong một hội từ thiện khi kêu gọi một tăng đoàn tới hỗ trợ để nhân đôi phần ăn cho các đồng bào Sài Gòn đang bị phong tỏa, giãn cách, cách ly. Người trách nhiệm của hội từ thiện thưa với thầy chủ trì: «*Hôm nay, được các thầy tới giúp, chúng con quyết định theo tôn chỉ của Phật giáo là sẽ làm các phần ăn toàn chay*». Thầy chủ trì đã trả lời bằng *trợ duyên* tinh tảo và *trợ lực* sáng suốt: «*Mình nên tiếp tục làm các phần cơm mặn, có thịt, có cá, vì đồng bào mình đang bị đói, đang bị mệt, cần các món mặn để có sức, mà còn cầm cự với đại dịch các con à*». Tình thương luôn cụ thể bằng *thương lực*, *thương sức* của tất cả các nạn nhân đang chìm đắm trong nỗi khổ niềm đau, vì tình thương hùng lực để vực dậy thể lực để thể lực vực dậy trí lực và tâm lực. Khi tôi đưa *trợ duyên-trợ lực* để hỏi vài tên ma tăng là công an văn hóa và đảng viên đột nhập vào Phật giáo hiện nay để vơ vét tiền, từ công quả tới cầu vong, thì không một đứa nào biết mô thức tình thương này. Chỉ vì chúng không bao giờ *nhìn đời bằng mắt thương*, mà chỉ biết *nhìn tiền bằng mắt tham*.

Thương người có phải thương thân?

Thương người có phải thương thân? Cứ đi lại nhân lộ của tổ tiên Việt đã vạch ra: lá lành đùm lá rách, sâu hơn nữa lá rách đùm lá nát, xa hơn nữa miếng khi đói bằng gói khi no, rộng hơn nữa một con ngựa đau cả tàu bỏ cỏ, cao hơn nữa bầu ơi thương lấy bí cùng... Thương cảm, thương tâm... thương người... thương mãi... thương hoài.

Tình thương có giáo lý

Câu chuyện tình thương trong nghĩa cử từ thiện là câu chuyện rất cụ thể trong cuộc sống, giữa mùa hè với nhiều tỉnh thành bị phong tỏa, bị giãn cách, con người bị cách ly ra khỏi các sinh hoạt xã hội, quan hệ xã hội, đời sống xã hội, thì ngày ngày ta được thấy: có cả một gia đình với, hai ba thế hệ cùng nhau làm từ thiện; có các gia tộc, có cả các họ hàng thân thuộc cùng hện nhau trong thiện nguyện. Từ *tâm lý học xã hội* tới *xã hội học giáo dục*, các nghiên cứu và khảo sát đều nhận ra là tình thương là nghĩa cử của con người *«rất dễ lây lan»*. Khi một hành động đúng từ nhân đạo tới nhân tâm, trúng từ nhân từ tới nhân tính, thì nó rất dễ được hệ *giáo (giáo lý, giáo huấn, giáo dục, giáo dưỡng)* trao truyền rồi lan tỏa từ gia đình tới họ hàng, từ thân tộc tới cộng đồng, từ tập thể tới xã hội qua quá trình:

- *Giáo lý*, nơi mà nhân đạo và nhân lý chỉ là một, để làm nên nhân giáo *«thương người như thể thương thân»*.
- *Giáo huấn*, chính giáo lý sẽ là động cơ để huấn luyện cá nhân, tập thể, cộng đồng, xã hội về nhân lý của nhân đạo *«một con ngựa đau cả tàu bỏ cỏ»*.
- *Giáo dục*, nơi mà tình thương có chỗ đứng trong hệ thống giáo dục, có ghế ngồi trong *giáo trình* về tình người, có đường đi neo về của giáo khoa *«bầu ơi thương lấy bí cùng»*.
- *Giáo dưỡng*, nơi mà *giáo lý, giáo huấn, giáo dục* được nuôi dưỡng với thời gian, từ thừa thơ ấu tới khi trưởng thành và xa hơn nữa là cả một nhân kiếp biết lấy nhân từ để cứu người, biết lấy nhân tâm để cứu mang tha nhân.

Câu chuyện tình thương qua hệ *giáo (giáo lý, giáo huấn, giáo dục, giáo dưỡng)* được thấy rất rõ trong hành động từ thiện với các chủ thể thiện nguyện cùng một gia đình:

- Khi cha mẹ đi làm thiện nguyện, con cái ở tuổi thanh niên, thiếu niên xin được đi theo.
- Khi mẹ cha đi làm từ thiện, thì dắt theo con nhỏ, và chỉ dẫn cho các cháu nhỏ đóng góp vào công việc thiện nguyện chung.

Câu chuyện tình thương qua hệ *giáo (giáo lý, giáo huấn, giáo dục, giáo dưỡng)* khi đã là *văn hóa* của một dân tộc, *văn hiến* của một giống nòi, nó sẽ là *văn minh* của bao thế hệ trong tương lai.

Tình thương biết tu

Kh ta đi ngang qua một khu phố đêm, thấy một người gục vì đói, vì khát, vì mệt, ta đứng lại tìm mọi cách mang thức ăn, nước uống tới cứu ngay người đó, với những lời cổ vũ tích cực, với những lời an ủi có sự cảm thông. Tất cả tình thương có trong ta như phản xạ, một loại phản ứng kịp thời và tức thì, nên tình thương luôn sinh động trong phản kích từ hành vi tới hành động là phải cứu người ra khỏi cơn nguy kịch. Hành tác của tình thương được nuôi dưỡng trong nhận thức của chúng ta, chính nhận thức này sẽ là nền để tái tạo trong ta hệ *tu* (*tu tập*, *tu luyện*, *tu dưỡng*). Ngữ pháp: *tu*, không có quan hệ gì tới chuyện đi tu, trong một ngôi chùa, hay trong một nhà thờ, mà tu đây là một quá trình tôi luyện *đạo lý tình thương* để biến nó thành *đạo đức tình người* với thời gian. Không bỏ rơi đồng loại trong cơn nguy khốn, không bỏ rơi đồng bào trong mùa nguy kịch, vì biến hệ *tu* (*tu tập*, *tu luyện*, *tu dưỡng*) sẽ trở thành hệ *luong* (*luong thiện*, *luong tâm*, *luong tri*), rồi hệ *liêm* (*liêm chính*, *liêm khiết*, *liêm sỉ*), và hệ *thức* (*ý thức*, *tri thức*, *tâm thức*). Chính đạo lý tình thương sẽ rèn luyện đạo đức tình người qua:

* *Tu tập*, tự rèn luyện của cá nhân giờ đã là chủ thể tình thương biết cứu người, đưa nạn nhân ra khỏi cơn nguy nan, đưa tha nhân ra khỏi khổ đau, với phản ứng cứu người, với phản xạ độ thế.

* *Tu luyện*, tự rèn luyện với thời gian, trong văn ôn võ luyện của tình thương nơi mà vị tha song hành cùng bao dung, khoan hồng song đôi cùng rộng lượng, mà thời gian sẽ biến tu luyện thành điều luyện của thiện nguyện.

* *Tu dưỡng*, vừa biết tu tập, vừa biết tu luyện, lại biết tu dưỡng với thời gian, chấp nhận thử thách, cam nhận thăng trầm, không để ngọn lửa tình thương tắt ngúm, mà làm ngọn lửa thương người ngày càng mạnh, ngọn lửa thương muôn loài, ngày càng sáng.

Đây không hề là câu chuyện lý thuyết, đây là câu chuyện rất thực xảy ra hàng ngày trong hè 2021, mà cả hơn 10 triệu dân tại Sài Gòn đang bị cách ly. Vậy mà vẫn có nhiều hội đoàn từ thiện, nhiều chủ thể thiện nguyện vẫn «lén lút» đưa tới đồng bào bị phong tỏa những bữa ăn, những thực phẩm... Không một chế độ độc tài toàn trị nào có thể «*dập tắt như dập dịch*» được tình thương của người Sài Gòn với đồng bào, đồng loại, vì tình thương này được *tu tập*, *tu luyện*, *tu dưỡng* từ bao đời nay. Một chuyên chính vô sản trong vô tri, vô minh, vô giác, vô cảm, không sao hiểu được loại *tình thương biết tu* này!

Tình thương trong «*vật đổi sao dời*»

Tình thương trong «*vật đổi sao dời*» trong lý luận của hoàn cảnh, nơi mà mỗi bối cảnh có thời cuộc của nó, nơi mà mỗi họa cảnh có thảm nạn của nó, và con người phải thay đổi theo thực cảnh-thực tế của hoàn cảnh. Thí dụ có ngay trong lịch sử xung đột của nhân loại:

- Thế kỷ XX, với sự xung đột giữa hai khối cộng sản và tư bản, với các cuộc chạy đua về vũ khí hạt nhân.
- Thế kỷ XXI, với sự xung khắc giữa các tôn giáo, nơi mà bản sắc tôn giáo có thể trở thành cực đoan trong quá khích, để dẫn tới khủng bố trên mức độ toàn cầu.

Trong «*vật đổi sao dời*» của nhân loại, lại có thêm chuyện «*nắng sớm mưa chiều*» của những tự do cá nhân ngày càng ích kỷ từ chọn lựa, tới quyết định, từ hành động cá nhân tới cách hành xử công cộng:

- Mạng xã hội là nơi mà những tự do cá nhân ích kỷ được nói nhiều hơn nghe, nói để khoe cái tôi ích kỷ, mà không cần nghe cái khổ của tha nhân.
- Từ mạng xã hội tới sinh hoạt xã hội, con người thay thế «đấu tranh gia cấp» của thế kỷ XX bằng «đấu tranh giữa các tôn giáo» của thế kỷ XXI, vừa bằng giọng điệu của sắc tộc, vừa bằng miệng lưỡi của kỳ thị chủng tộc.

Trong «*vật đổi sao dời*» này, thì tình thương có đường đi nẻo về ra sao với «*lòng người thay đổi như chong chóng*»? Câu chuyện lòng người luôn «*thay lòng đổi dạ*» ngay trong chính vận mệnh của nó:

- Môi trường ô nhiễm, môi sinh bị đe dọa, khí quyển bị thiệt hại nặng, và khi con người có nhận thức là phải bảo vệ toàn trái đất này như bảo vệ hiện tại và tương lai của con người, thì có hàng loạt những mâu thuẫn lại sinh ra.
- Mâu thuẫn về môi trường, xung đột về môi sinh với những lợi ích quốc gia khác nhau, với những châu lục kình chống nhau ngay trên sự đồng thuận là cùng nhau bảo vệ trái đất, cùng nhau bảo quản khí quyển.

Khi «*lòng người thay đổi như «chong chóng*», với phản xạ «*mạnh ai nấy sống*» song hành cùng phản ứng «*ai chết mặc ai*», thì tình thương chính là ngọn hải đăng để tìm ra cho bằng được ý nghĩa của nhân sinh là: cùng nhau «*đồng hội đồng thuyền*» để có nhau «*chia ngọt sẻ bùi*». Đây không những là đạo lý mà còn là sự thông minh của tình thương.

Tình thương biết cứu độ ngẫm

Trong bối cảnh đại dịch khi bạo quyền độc đảng toàn trị sử dụng công an trị để phong tỏa thành phố hơn mười triệu dân là Sài Gòn, với các chính sách cùng biện pháp của bọn độc tài nhưng bất tài, độc trị nhưng không hề biết quản trị đại dịch với những kiến thức y khoa tối thiểu. Trong khi thế giới văn minh tổ chức cách ly tại nhà, thì chúng tạo ra các trại tập trung để những người dương tính với dịch lây lan với những người chỉ bị nghi là có quan hệ với những người dương tính. Chúng đóng cửa các chợ nơi mà người mua và người bán sinh hoạt trong không gian mở ít có lây lan dịch, chúng lại cho mở các siêu thị có ăn chia với chúng, là nơi có không gian đóng, với nhiệt độ thấp và kín rất dễ lây lan.

Hành vi bất lương sẽ sinh ra hành động bất chính, cùng chính bọn gian quan quản lý dịch đã cùng bọn gian thương quản lý hàng hóa, đã toan tính trong chung chia khi chúng tự ý tăng giá các thực phẩm cần thiết cho các bữa ăn của người dân. Rồi cấm các hàng quán cùng các dịch vụ giao hàng, giao các bữa ăn. Hành vi bất lương cùng hành động bất chính còn được đẩy xa hơn nữa với bọn tham quan, gian quan đang là quan chức của bộ máy tà quyền tham nhũng trị, với cái thất nhân bất đức khi chúng bắt người dân phải trả tiền với giá cao các khám nghiệm dịch bệnh mà chúng thư do chúng đóng dấu và ký tên chỉ có giá trị có 3 ngày.

Vậy mà, tình thương được thể hiện qua từ thiện, qua thiện nguyện vẫn ngày ngày có mặt trên toàn thành phố Sài Gòn để mang tới thực phẩm, những bữa ăn cho đồng bào trong cơn khốn đốn vừa với dịch, vừa với bạo quyền tham quyền song hành cùng tà quyền tham tiền. Sống chung trong một xã hội, nhưng giữa bọn gian quan, gian thương và những chủ thể thiện nguyện, những hội đoàn từ thiện là hai thế giới hoàn toàn nghịch chiều, nghịch hướng nhau.

Trong khi bọn gian quan, gian thương moi móc tiền của người dân, thì ngược lại có các đoàn xe từ miền Trung vào tận Sài Gòn; các người chủ vườn mang trái cây lên tận Sài Gòn; các vựa cá đưa hành xe tải cá tươi vào ngay Sài Gòn. Vì trước đó người Sài Gòn luôn có tình thương cứu người, nên nay các tỉnh, vùng, miền gần xa Sài Gòn họ không quên. Bọn gian quan, gian thương đâu có được giáo dục rồi giáo dưỡng bằng đạo lý của người Sài Gòn: *“Ở người ta thương, đi người ta nhớ”*.

Khi tình thương đối diện với bọn sát thủ, với bọn đồ tể

Khi tình thương xuất hiện đề trực diện với *cái ác* mà bọn đám thiên lôi chính là bọn sát thủ, bọn đồ tể sẵn sàng giết người như trở bàn tay, thì chính chủ thể của tình thương phải nhận diện và nhận dạng được bọn sát thủ, bọn đồ tể này. Chính *khoa học tri thức, khoa học não bộ, khoa học thần kinh* đã tới để trợ tri cho *phân tâm học, tâm thần học, tâm lý học* để xác chứng rằng:

- Bọn sát nhân giết người dễ dàng, rồi sinh sống như nghề nghiệp bằng chuyện giết người, thì bạn này không còn nhân tính, không còn tình người nên chúng không biết thương người.
- Bọn sát nhân giết người như phản xạ bình thường, không thương tiếc cũng chẳng hối hận, chúng là bọn không hề có hoặc không hề muốn biết giá trị của một mạng người, thì đừng trông mong gì chúng đối thoại với chúng ta về nhân đạo hay nhân từ, nhân tâm hay nhân nghĩa.

Khi nhận diện và nhận dạng được bọn sát thủ, bọn đồ tể này, thì các chủ thể của tình thương chỉ nhìn ra được: công cụ và dụng cụ của cái ác, mà thực chất cùng bản chất của cái ác có trong *bạo quyền* sử dụng *bạo lực*, vận dụng *bạo động*, tận dụng *bạo hành* để giết, diệt các nạn nhân, cùng lúc triệt, hủy luôn cả tình thương luôn tìm tới nạn nhân để cứu rồi rồi cứu mang. Cũng chính *khoa học xã hội và nhân văn* đã xác chứng rằng các chủ thể của tình thương chưa bao giờ là đa số trong con tính định lượng của cả nhân loại, nên các chủ thể của tình thương cũng phải có đầy đủ thông minh trong tỉnh táo, thông thái trong sáng suốt để công nhận là có các thành phần khác của nhân loại, không hề là những thiểu số vô thưởng vô phạt:

- Thành phần *cá nhân chủ nghĩa*, với cái tôi trung tâm,
- Thành phần *ích kỷ chủ nghĩa*, với cái tôi tư lợi.

Nhưng hai thành phần này hoàn toàn khác hẳn với:

- Thành phần *giết người cướp của* bằng bạo quyền công an trị
- Thành phần *trộm, cắp, cướp, giết* bằng tà quyền tham nhũng trị.

Chính hai loại bạo quyền và tà quyền này là nguồn cơn của mọi nỗi khổ niềm đau, khi dân hiền thành dân đen, khi dân lành thành dân oan, đang vong thân rồi vong hồn để vong quốc ngay trên chính quê hương của họ.

Đứt rẽ tình thương

Bạo lực cách mạng được ĐCSVN-Đảng cộng sản Việt Nam sử dụng để cướp chính quyền năm 1945, cùng lúc thanh trừng các đảng phái chính trị, lại được vận dụng để tổ chức đấu tố trong *Cải cách ruộng đất* 1956-1958. Và bạo lực được tận dụng trong cuộc chiến huynh đệ tương tàn 1954-1975: chính là một quá trình làm đứt rẽ tình thương ngay trong đời sống tâm linh của Việt tộc, gần một thế kỷ qua từ khi thành lập ĐCSVN, 1930. Quá trình làm đứt rẽ tình thương ngay trong tâm hồn Việt, là một quá trình chưa được khoa học xã hội và nhân văn nghiên cứu tường tận, căn kẽ, tới nơi tới chốn. Khi bắt đầu nghiên cứu về *bạo lực độc đảng toàn trị* với tên gọi là *bạo lực cách mạng*, thì cái độc quyền *sử dụng-vận dụng-tận dụng* bạo lực chính là hành tác mà ĐCSVN và các đảng cộng sản khác gọi là *chuyên chính vô sản*. Nơi mà chuyên chính bằng bạo lực trực tiếp hoặc gián tiếp truy cùng diệt tận sự vận hành của tình thương đã bị loại ra ngay trong định chế xã hội giờ đã là chuyên chế trong tay kẻ dùng bạo quyền. Kẻ này tự do sử dụng bạo lực qua công an và quân đội để bạo hành chính đồng bào, dân tộc của họ, thì ta phải thấy cho thấu là sau cái gọi là *bạo lực cách mạng* là cả một sự vận hành của một nguồn máy với các cơ chế của:

-*Công an trị*, trực tiếp sử dụng bạo lực để đàn áp, áp chế, khủng bố, truy nã, hành sát... bất cứ ai không đồng ý với nó. Những chủ thể đại diện cho tình thương đồng loại, tình nghĩa đồng bào, đấu tranh cho tự do, công bằng, bác ái đều bị truy diệt bằng bạo lực công an này.

-*Thanh trừng trị*, nơi mà quyền lực có bản chất của bạo quyền trong truy cùng diệt tận kẻ cả các đồng chí, vận dụng bạo quyền để bảo vệ quyền lực, bảo quản quyền lợi, bảo trì tư lợi của kẻ muốn độc quyền bạo lực.

Khi *công an trị* vận dụng bạo lực để chống dân tộc và xã hội, thì *thanh trừng trị* được tận dụng bạo lực để gieo rắc bạo lực ngay trong quan hệ của chuyên chính. Khi phân tích và giải thích từ thời gian tới không gian tại sao rẽ tình thương của dân tộc bị rút, bị bức từ gần một thế kỷ nay thì phải đi tới ba kết luận: *bạo lực cách mạng* hoàn toàn trái ngược với hành tác của tình thương; *bạo lực chuyên chính* không có đạo lý, đạo đức, luân lý của dân tộc; *bạo lực công an* không biết vị tha, khoan dung, rộng lượng, từ tâm là nền, móng, tường, mái để xây dựng tình thương. Đây chính là thảm bại lớn nhất của ĐCSVN đã làm đứt rẽ tình thương ngay trong đời sống tâm linh Việt, bằng một loại bạo lực rất bất nhân.

Trốc gốc tình thương

Một dân tộc bị một bạo quyền độc đảng toàn trị dùng bạo lực để bứt rễ tình thương ngay trong giá trị đạo đức thiêng liêng nhất của đạo đức Việt (*thương người như thể thương thân*), thì tương lai của dân tộc đó đã bị đe dọa tới tận rễ. Chính gốc rễ tình thương cho mọc lên ngay trong đời sống của dân tộc một gốc đạo đức, đó là *tình đoàn kết* làm nên *lực tương trợ* của dân tộc đó. Và Đức Thánh Trần Hưng Đạo đã hiểu sâu đậm quy luật này qua cấu trúc của mô thức dân tộc: *rễ sâu, gốc chắc*; đây chính là tuổi đời của một dân tộc, mà cũng là tuổi thọ của mọi chế độ chính trị.

Tình thương đã bị trốc gốc trước mắt ta ngay trong mùa hè 2021, mà cả dân tộc phải chống đại dịch cúm Tàu, dưới *bạo quyền độc đảng toàn trị*, độc tài nhưng bất tài trước dịch bệnh, độc trị nhưng không hề biết quản trị từ khoa học tới y tế. Khốn nạn thay cho Việt tộc là trong bối cảnh của đại dịch thì cái ác của *bạo quyền độc đảng toàn trị* đã xuất hiện và ngày ngày từ ý độ tới tâm địa là tìm cách trốc gốc tình thương ra khỏi nghĩa cử đoàn kết và tương trợ bằng từ thiện và thiện nguyện, mà công an trị đã và đang:

- Ngăn chặn các đoàn từ thiện, các chủ thể thiện nguyện phân phối thực phẩm tới tận tay các đồng bào đang trong cơn đói, thiếu, khổ...
- Ngăn chặn ngay các đoàn xe của các đồng bào miền Bắc, miền Trung tới tận Sài Gòn để giúp đỡ đồng bào Sài Gòn trong cơn nguy kịch.

Cái ác xuất hiện để khai thác *cái lợi*, cùng lúc giết *cái thương* không thương tiếc:

- Chính bọn công an đã đưa ra chỉ số người bị phạt hàng ngày để chúng kiếm lợi qua tiền phạt giữa mùa đại dịch.
- Chính chúng cùng thông đồng với đám gian quan, cùng đám gian thương lấy tiền xét nghiệm, đóng cửa các chợ, chỉ để có siêu thị cùng ăn chia với chúng được mở cửa với giá tăng, giá cao.

Đây là dịp để thấy cho thấu, hiểu cho thông, là *cái thương* hoàn toàn xa lạ và trực tiếp dị ứng với *cái ác*, *cái lợi*, *cái tham*, vì gốc của *cái thương* là *cái cho*, *cái che*, *cái chia*, *cái chung*. Liên minh của tình thương bằng *phương trình nhân từ* của *cho-che-chia-chung*, thì đám công an, lũ gian quan, bọn gian thương không sao hiểu trọn, hiểu đủ, hiểu hết được!

Đốn cội tình thương

Khi tình thương hành tác bằng *phương trình nhân từ* của *cho-che-chia-chung*, thì phương trình này rất cụ thể ngay trong mùa đại dịch cúm Tào 2021 với những quây hàng thực phẩm “0 đồng”, hoàn toàn miễn phí, những bữa cơm được trao tới tận tay những đồng bào đang đói, những đợt phát gạo tại các xóm đang lâm vào cảnh thiếu thốn... Vậy mà cội tình thương vẫn bị đốn hàng ngày với bọn:

- gian quan bằng tay chân công an của chúng kiểm chác qua tiền phạt, tiền xét nghiệm.
- gian thương qua các siêu thị mà chúng quản lý từ phân phối tới giá cả, chúng kiểm lời qua thực phẩm.

Tình thương bị đốn ngay cội của nó, khi ta biết là:

- các hội đoàn từ thiện phải hỏi lộ cho quan chức mới được làm từ thiện.
- các chủ thể thiện nguyện phải hỏi lộ cho công an mới được làm thiện nguyện.

Tình thương bị đốn ngay cội của nó, khi ta vừa mới biết là:

- Đám âm binh mang tên gọi là “*nghệ sĩ*” đã lợi dụng tên tuổi của chúng để trục lợi ngay trên quỹ cứu trợ của đồng bào miền Trung trong cơn lũ lụt năm 2020.
- Đám âm binh khác mang tên gọi là “*Mặt trận thống nhất tổ quốc*” tự treo băng hiệu với tên của nó để cướp công các hội đoàn từ thiện, các chủ thể thiện nguyện tại quận 6, Sài Gòn giữa mùa đại dịch.

Tình thương bị đốn ngay tận cội của nó, khi:

- Nạn nhân là kẻ nhận đã lộ hành vi ích kỷ lấy thật nhiều, mà quên các nạn nhân khác đến sau, đến muộn.
- Nạn nhân là kẻ nhận đã để lộ trong lời cô ý chê bai số lượng và chất lượng những món quà, những bữa ăn tới từ thiện nguyện.

Tình thương bị đốn sâu trong cội của nó, khi ta được thông tin rằng: gói cứu trợ không tới đúng tay người nghèo đang cần nó. Tiền cứu trợ lại tới thẳng nhà gian quan, tới gia đình, họ hàng, thân quyến của chúng đã lăm bạc nhiều tiền nhưng vẫn không quên là *lòng tham không đáy* của chúng. Khi một *bạo quyền độc đảng công an trị* nắm chính quyền thì tà quyền độc đảng tham những trị sẽ nắm chính phủ, và chúng sẽ *đốn trọn gốc tình thương*.

Cạn nguồn tình thương

Khi rễ tình thương bị đứt bởi:

- Bạo quyền độc đảng công an trị
- Bạo lực độc đảng thành trừng trị

Khi gốc tình thương đã bị tróc bởi:

- Tà quyền độc đảng tham nhũng trị
- Ma quyền độc quyền gian thương trị

Khi cội tình thương bị đốn bởi:

- Đám âm binh tham tiền trị mang tên “nghệ sĩ”
- Đám âm binh tham danh tiếng mang tên “Mặt trận thống nhất tổ quốc”

Thì các nguồn của tình thương là vị tha, là khoan dung, là rộng lượng, là bố thí, là chia sẻ, là cùng nhau xóa đi mọi nỗi khổ niềm đau trong cơn bi nạn sẽ bị thay thế bằng:

- Các hành động *trộm, cắp, cướp, giết*
- Các hành tác *xấu, tồi, tục, dở*
- Các hành vi *thâm, độc, ác, hiểm*

Các hành động, hành tác, hành vi hoàn toàn trái chiều, nghịch hướng với định nghĩa về tình thương được định vị bằng:

- Các đạo lý *hay, đẹp, tốt, lành*
- Các đạo đức *cao, sâu, xa, rộng*
- Các luân lý của *nhân tâm, nhân từ, làm nên nhân đạo, nhân nghĩa.*

Hãy đi sâu hơn nữa để phân tích rồi giải thích là có những đứa con cùng cha sinh mẹ đẻ với bạo quyền độc đảng công an trị, bạo lực độc đảng thành trừng trị, tà quyền độc đảng tham nhũng trị, ma quyền độc quyền gian thương trị. Những đứa con cùng cha sinh mẹ đẻ này, chúng sẽ không bao giờ đội trời chung với các nguồn của tình thương, chỉ vì chúng được giáo dục rồi giáo dưỡng bằng:

- *Tiền tệ-quan hệ-hậu duệ*
- *Ô dù-chống lưng-sân sau-lót tay-phong bì*

Chúng có lý lịch xã hội là: *vô minh, vô tri*, chúng có chân dung xã hội là: *vô giác, vô cảm*, nên sức kiếp của chúng vẫn thường mất ăn mất ngủ vì lý trí *bao dung, trí tuệ vị tha, tuệ giác rộng lượng* của tình thương.

Học được chữ: T

Trên dặm đường điều tra thực địa về *tình thương*,
tôi học được chữ T:

1T: *thương*

2T: *tình thương*

3T: *thương từ tâm*

4T: *thiện tình thiện tâm*

5T: *tuổi trẻ thiếu tình thương* (của các em mồ côi và bụi đời)

6T: *thương thật thiếu tình thiệt thân*

7T: *thương thường thương thiệt thương tại tâm*

8T: *tình thiếu thương thương thiếu tình thiệt thân*

9T: *thân tình thân thương thiếu tình thiệt thân thương*

10T: *thiếu thương thiếu tình thiếu thân thiếu tâm thiếu từ.*

BỘ LUẬN

Bộ *LUẬN* hợp tác với các chuyên gia dựa trên tinh thần học thuật có nghiên cứu, khảo sát, điều tra, điền dã với các chuẩn lý của hệ *luận* (*lý luận, lập luận, giải luận, diễn luận*):

1. Hệ *luận* của *khoa học xã hội* có cơ sở của điều tra thực địa, nơi mà thực tế được kiểm nghiệm bởi thực tại nơi đã nghiên cứu.
2. Hệ *luận* của *khoa học lịch sử*, từ dữ kiện tới chứng từ, từ sự cố tới biến cố đều phải được định vị bằng không gian tính và thời gian tính.
3. Hệ *luận* của *khoa học bối cảnh*, nơi mà hoàn cảnh kinh tế, thực cảnh chính trị điều kiện hóa cá nhân, tập thể, cộng đồng tự chọn lựa tới thảo luận, tự quyết định tới hành động.
4. Hệ *luận* của *khoa học so sánh*, nơi mà các dữ kiện lịch sử, bối cảnh được so sánh từ địa phương tới vùng miền, từ quốc gia tới quốc tế.
5. Hệ *luận* của *khoa học tổng thể*, có tổng quan trong phân tích và giải thích toàn bộ, song hành cùng phân tích và giải thích từng trường hợp, tổng thể song đôi cùng cá thể.
6. Hệ *luận* của *khoa học hỗ tương*, có phân tích số lượng song hành cùng phân tích chất lượng, nơi mà giải thích định lượng và giải thích định chất hỗ trợ lẫn nhau.
7. Hệ *luận* của *phương pháp luận*, có sự tương tác giữa những phương pháp lịch sử, bối cảnh, so sánh và tổng thể, mà không quên tính tương tác giữa phương pháp định lượng và định chất.
8. Hệ *luận* của *khoa học luận*, có sự cân bằng, sự quân bình giữa tính tổng kết các chứng từ và tính tự kiểm soát trên các diễn luận, tránh thái quá, tránh cực đoan, tránh quá khích trong diễn giải.
9. Hệ *luận* của *lý thuyết luận*, tạo tiềm năng cho tri thức đi từ định nghĩa tới khái niệm, đi từ ý niệm tới lý thuyết bằng đa tri thức từ tác phẩm tới tác giả.
10. Hệ *luận* của *khoa học luận tương tác*, giữa *khoa học xã hội* (xã hội học, dân tộc học, nhân học...) và *khoa học nhân văn* (triết học, ngôn ngữ học, văn học...), tương tác để bổ khuyết rồi bổ túc cho nhau, để cùng phát huy và phát triển hệ *luận* (*lý luận, lập luận, giải luận, diễn luận*).

Ý

*Con xin tìm tới tổ tiên để
được nguyện cầu với 3 ý:*

Ý NGUYỆN:

Cầu xin tổ tiên giúp con cháu
“*tai qua nạn khỏi*”
vượt qua cúm tàu và tàu tặc!

Ý NGUYỄN:

Cầu xin tổ tiên hãy
“*phù hộ độ trì*”
để con cháu vượt thoát
bạo quyền toàn trị!

Ý LỰC:

Cầu xin tổ tiên trao sung lực
“*con rồng cháu tiên*”
để con cháu vượt thắng
mọi cái ác đang trùm phủ
lên nhân kiếp Việt tộc!

LÊ HỮU KHÓA

Các bản thảo được nhà xuất bản Anthropol-Asie ấn hành? có thể tham khảo qua FB Vùng khả luận (trang thầy Khóa).

NHÂN LUẬN (*l'argumentation humaine*)

CHÍNH LUẬN (*l'argumentation politique*)

DUYÊN LUẬN (*l'argumentation relationnelle*)

KIỆP LUẬN (*l'argumentation karmique*)

MỸ LUẬN (*l'argumentation esthétique*)

NGHỆ LUẬN (*l'argumentation artistique*)

TÂM LUẬN (*l'argumentation affective*)

THI LUẬN (*l'argumentation poétique*)

TÌNH LUẬN (*l'argumentation sentimentale*)

TỰ LUẬN (*l'argumentation libérée*)

TRỰC LUẬN (*l'argumentation directe*)

XÃ LUẬN (*l'argumentation sociétale*)

OAN LUẬN (*l'argumentation contre l'injustice*)

BỤI LUẬN (*l'argumentation à propos de la «poussière de la vie»*)

VIỆT LUẬN (*L'argumentation vietnamienne*)

LINH LUẬN (*L'argumentation spirituelle*)

GIÁO LUẬN (*l'argumentation éducative*)

THƯ LUẬN (*l'argumentation éducative*)

TUỆ LUẬN (*l'argumentation transmissive*)

TỘI LUẬN (*l'argumentation contre le crime d'Etat*)

SINH LUẬN (*l'argumentation anthropologique de l'écologie*)

LƯƠNG LUẬN (*l'argumentation contre le crime d'Etat*)

CHỦ LUẬN (*l'argumentation créative du sujet*)

KHỔ LUẬN (*l'argumentation face à la souffrance*)

HỌA LUẬN (*l'argumentation face au malheur*)

THUẬT LUẬN (*l'argumentation face à l'œuvre d'art*)

ĐỒNG LUẬN (*l'argumentation fondatrice de la nation*)

NGŨ LUẬN (*l'argumentation sémantique de la langue*)

KÝ LUẬN (*l'argumentation narrative contre l'injustice*)
VÔ LUẬN (*l'argumentation éducative contre l'obscurantisme*)
ĐẠO LUẬN (*l'argumentation asymétrique de l'éducation*)
THƯỜNG LUẬN (*l'argumentation éthique de la compassion*)
NGHĨA LUẬN (*l'argumentation éthique du sentiment*)
YÊU LUẬN (*l'argumentation intime de l'amour*)
THI LUẬN (*l'argumentation transgressive de la poésie*)
TÂM LUẬN (*l'argumentation relationnelle entre philosophie et poésie*)
NÃO LUẬN (*l'argumentation évolutive de la cognition*)
GIẢI LUẬN (*l'argumentation compréhensive de l'explication*)
NIỆM LUẬN (*l'argumentation conceptuelle de la connaissance*)
NGUYỄN LUẬN (*l'argumentation constructive de la prière*)
THẨM LUẬN (*l'argumentation explicative de la souffrance*)
CHUYÊN LUẬN (*l'argumentation exclusive de la spécialisation*)
ĐỊNH LUẬN (*l'argumentation formaliste du concept*)
TỔNG LUẬN I (*l'argumentation synthétique I*)
TỔNG LUẬN II (*l'argumentation synthétique II*)
TỔNG LUẬN III (*l'argumentation synthétique III*)
TỔNG LUẬN IV (*l'argumentation synthétique IV*)
TỔNG LUẬN V (*l'argumentation synthétique V*)
TỔNG LUẬN VI (*l'argumentation synthétique VI*)
TỔNG LUẬN VII (*l'argumentation synthétique VII*)
TỔNG LUẬN VIII (*l'argumentation synthétique VIII*)
TỔNG LUẬN VIII (*l'argumentation synthétique VIII*)
TỔNG LUẬN IX (*l'argumentation synthétique IX*)
TỔNG LUẬN X (*l'argumentation synthétique X*)
THƠ – Recueils de poèmes
Vách, Vực, Vó, Vong, Vai, Vựa, Vặn, Vị, Văng, Vũ, Vài

Nội lý việt-nội tâm việt

Giữa mùa đại dịch với bạo quyền độc tài nhưng bất tài, chúng con cầu xin tổ tiên Việt đưa đường chỉ lối cho con cháu đề:

Nhìn ra lý trí tổ tiên việt:

«*Miếng khi đói bằng gói khi no*»

Thấy ra được trí tuệ tổ tiên việt:

«*Lá lành đùm lá rách*»

Thấu ra được tuệ giác tổ tiên việt:

«*Một con ngựa đau, cả tàu bỏ cỏ*»

Hãy giúp chúng con kết tinh được *nội lý việt* từ
lý trí-trí tuệ-tuệ giác để dựng lên được *nội tâm việt*
tình dân tộc-ngĩa đồng bào giữa con đại nạn này.

LÊ HỮU KHÓA

Lê Hữu Khóa

*Giáo sư Đại học * Tiến sĩ quốc gia trường gia Cao học khoa học xã hội Paris * Tiến sĩ xã hội học Đại học Nice-Sophia Antipolis * Giám đốc Ban Cao học châu Á * Giám đốc biên tập Anthropol-Asie * Chủ tịch nhóm Nghiên cứu Nhập cư Đông Nam Á * Cố vấn Chương trình chống Kỳ thị của UNESCO – Liên Hiệp Quốc * Cố vấn Trung tâm quốc tế giáo khoa. Paris * Cố vấn thẩm định giáo dục và nghiên cứu đại học Bourgogne-Franche-Comté * Biên tập viên tập chí Hommes&Migrations * Thành viên Hội đồng khoa học bảo tàng lịch sử nhập cư * Thành viên Hội đồng khoa học Viện nghiên cứu Đông Nam Á * Hội viên danh dự nhóm Thuyết khác biệt, Học viện nghiên cứu thế giới.*